Turizam Portugala

Tutavac, Martina

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:263009

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

TURIZAM PORTUGALA

Mentor:

Antonio Vrbatović, prof.

Student:

Martina Tutavac

Split, ožujak, 2017.

SADRŽAJ:

1.UVOD 4

2. Geografska obilježja Portugala 5

2.1. Geografska obilježja 5

2.2. Klima 5

2.3. Stanovništvo 6

2.4. Povijest 6

3. Turističke regije Portugala 7

3.1. Sjeverna regija 8

3.1.1. Porto 8

3.1.2. Lamego 11

3.1.3. Guimarães 11

3.1.4. Braga 12

3.1.5. Vila Real 14

3.2. Središnji Portugal 14

3.2.1. Coimbra 15

3.2.2. Viseu 17

3.2.3. Guarda 17

3.2.4. Figueira da Foz 18

3.2.5. Aveiro 19

3.2.6. Peniche 20

3.2.7. Castelo Branco 21

3.3. Lisabon s okolicom 22

3.3.1. Lisabon 23

3.3.2. Fatima 27

3.3.3. Sintra 27

3.3.4. Estoril 29

3.3.5. Santarem 29

3.4. Alentejo 30

3.4.1. Évora 31

3.4.2. Monsaraz 32

3.4.3. Estermoz 33

3.4.4. Santarém 33

3.4.5. Obalni dio Alanteja 34

3.5. Algarve 34

3.5.1. Lagos 35
3.5.2. Sagres 36
3.5.3. Faro 37
3.5.4. Albufeira 38
3.6. Azorsko otočje 39
3.6.1. Otok Santa Maria 40
3.6.2. Otok São Miguel 41
3.7. Otočje Madeira 41
3.7.1. Otok Madeira 42
3.7.2. Otok Porto Santo 43
4. Turistički promet Portugala 44
5. Zaključak 46
6. Literatura 48
7. Prilozi 49
8. Sažetak 50
9. Summary 51

1. UVOD

Portugal je država na jugu Europe, osnovana 1143. godine i zauzima u cjelosti 92212 km². Kontinentalni dio se nalazi na krajnjem jugozapadu Iberijskog poluotoka, teritorij Portugala obuhvaća još dvije autonomne pokrajine: arhipelag Madeire i Azora, smještene na Atlantskom oceanu. Jedna od najznačajnijih gospodarskih grana je turizam. Turizam uvelike doprinosi zapošljavanjem, razvojem slabije razvijenih regija kao i razvojem infrastrukture. Portugal je jedna od najposjećenijih zemalja Europe zbog svoje pogodne klime, pristupačne cijene putovanja i iznimnih atrakcija. Raznovrsnost Portugala kreće se od zelenih planina i vinograda sjevera do poljoprivrednih površina i srednjovjekovnih sela srednje regije do prekrasnih plaža Algarvea duž južne obale. Portugal ima sve; bogatu povijest, inovativnu umjetnost, zadivljujuće krajolike, te prijateljski raspoloženo i opušteno stanovništvo. Osim sunca, mora, kulturnih spomenika, Portugal ima stoljećima dugu vinsku tradiciju. Dvije regije koje su pod zaštitom UNESCO-a kao svjetska baština čine ga jednom od najzanimljivijih destinacija vinskog turizma u svijetu.

U ovom završnom radu će se obraditi turistički trendovi i suvremena turistička kretanja turizma Portugala. Sukladno tome cilj je analizirati postojeće stanje turizma u Portugalu i predložiti aktivnosti za unaprjeđenje turizma Portugala. Metode koje će se koristiti u ovom radu su deskriptivna (opisna) metoda, te metoda analize i sinteze. Rad se sastoji od cjeline geografskih obilježja u kojoj su ukratko opisane glavne značajke Portugala; turističke regije Portugala je cjelina u kojoj se analizira 7 turističkih regija; cjelina turistički promet navodi podatke o glavnim tržištima iz kojih dolaze turisti i posjećenost turističkih regija Portugala; te se u zaključku sintetizira sve navedeno u prethodnim cjelinama.

2. GEOGRAFSKA OBILJEŽJA PORTUGALA

2.1. GEOGRAFSKA OBILJEŽJA

Portugal leži duž atlantske obale Iberijskog poluotoka u jugozapadnoj Europi. Portugal dijeli sličnosti, geografske i kulturne sa Sredozemljem. Njegova hladna, kamena sjeverna obala i unutrašnjost slabo su naseljeni, dok je jug zemlje, Algarve, topao i plodan. Portugal se nalazi na jugozapadu Europe, a također uključuje otočja Madeiru i Azore u Atlantskom oceanu. Kopneni dio Portugala zauzima površinu od 92212 km². Širok je 218 km, a dugačak 561 km. Ima 832 km obale Atlantika i 1.215 km dugu granicu sa Španjolskom.

Azori su smješteni u Atlantskom oceanu između Europe i Sjeverne Amerike. Oni imaju površinu od 2355 km² i sastoji se od devet otoka - São Miguel i Santa Maria u istočnoj grupi; Terceira, Graciosa, São Jorge, Pico i Faial u središnjoj skupini i Flores i Corvo u zapadnoj grupi. Od Portugala do Azora let (avionom) traje dva sata.

Madeira arhipelag ima površinu od 741 km² i nalazi se u Atlantskom oceanu oko 500 km od afričke obale i 1000 km od europskog kontinenta. Sastoji se od otoka Madeira i Porto Santo i nenaseljenih Desertas i Selvagens otoka, koji su prirodni rezervati. Rio Tejo je najduža rijeka u zemlji, ima najveći slijev, te je ekonomski najvažnija (Jackson i Hudman, 2014:297).

2.2. KLIMA

Portugalsku klimu karakteriziraju blage zime i ugodna ljeta, koja variraju od regije do regije. Na sjeveru se bilježi najviše padalina, te najniže temperature, dok se unutrašnjosti bilježe najveće temperaturne amplitude. U tom dijelu ponekad sniježi, najčešće u planinskom lancu Serra da Estrela, gdje se nalazi najviša točka u kontinentalnom Portugalu (1.991 m), a gdje je ponekad moguće skijati. Od najveće portugalske rijeke Tejo prema jugu, osjeća se mediteranski utjecaj s prilično toplim i dugim ljetima, te kratkim zimama s rijetkim kišama. Temperature su nešto niže u obalnim područjima, zbog utjecaja mora. U jesen ima dosta toplih, sunčanih dana. Lijepo vrijeme početkom studenog naziva se „Martinje ljeto".

Klima na Azorima je pod utjecajem geografske širine otočja i Golfske struje. Temperature su blage tijekom cijele godine, ali s obilnim padalinama. Madeira ima tip mediteranske klime, s blagim i ugodnim temperaturama tijekom cijele godine. Temperatura mora je vrlo ugodna tijekom cijele godine, zahvaljujući utjecaju tople Golfske struje. Te varira između 18 ºC u zimskim i 22 ºC u ljetnim mjesecima.

2.3. STANOVNIŠTVO

Portugal ima oko 10 milijuna stanovnika. Gustoća naseljenosti je najveća u Lisabonu, glavnom gradu i njegovim predgrađima, gdje živi oko 1,9 milijuna stanovnika. Drugi po veličini grad u Portugalu je Porto na sjeveru. Općenito govoreći, više stanovnika živi uz obalu nego u kontinentalnim područjima. Većina Portugalaca su katolici, ali portugalski Ustav jamči vjersku slobodu i postoji veliki broj različitih religija u Portugalu. Iz latinskog korijena, portugalski govori oko 250 milijuna ljudi na svim kontinentima, te je peti jezik po brojnosti govornika u svijetu i 3., ako uzmemo u obzir samo europske jezike. Službeni jezik je portugalski, te mirandski jezik (Visit Portugal, www.visitportugal.com).

2.4. POVIJEST

Povijesno gledano, Portugal je nastao kao zasebna zemlja tijekom stoljeća borbe sa španjolskim pokrajinama León i Kastilje. Čak i stotinama godina nakon odvajanja od Španjolske posljednji put 1640., strahovi su ostali u Portugalu da će ga jednog dana ponovno osvojiti veća i moćnija Španjolska, možda ne vojno, već kulturno i ekonomski. Kroz 14., 15. i 16. st., portugalske karavele plovile su do Afrike, dalekog istoka te u unutrašnjost južnoameričkog kontinenta. Osvojili su zemlje, skupili bogatstva i donijeli u Europu stvari koje nikada dotada nisu viđene. Dotada malo kraljevstvo postalo je jedno od najvećih kraljevstva svijeta. Revolucijom iz 1911. godine odbačena je monarhija ubojstvom kralja Manuela I. i njegova sina. Većim dijelom sljedećih šest desetljeća represivne vlade su vodile zemlju. Antonio Salazar vodio je zemlju strogim ekonomskim planom koji je polako pokopao Portugal još dublje u status trećih zemalja u Europi. Portugal se pridružio Europskoj zajednici 1986. godine, što je dalo zemlji poticaj uz veliku potporu i ulaganja koja su pridonijela novim cestama i ukupnoj nadogradnji srušene infrastrukture. Danas je Portugal financijski nestabilan, pridržava se velikih smanjenja proračuna uz povećanje poreza i porast nezaposlenosti (Portugal.com,https://portugal.com/portugal/information/history).

3. TURISTIČKE REGIJE PORTUGALA

Portugal se može podijeliti na 7 glavnih regija:

- Sjever
- Središnji Portugal
- Lisabon s okolicom
- Alentejo
- Algarve
- Otočje Azori
- Otočje Madeira

Slika 1. Karta Portugala

Izvor: https://www.mapsofworld.com/portugal, 20.07.2017.

3.1. SJEVER

Sjeverna regija Portugala se može pohvaliti bogatom kulturnom i povijesnom baštinom. Ovo je područje koljevka suvremenog Portugala, koji je ovdje osnovan u 12. stoljeću. Tu se nalaze brojne plaže gdje je morska voda hladnija nego u ostatku zemlje. Ribolov na otvorenom moru, surfanje i daskanje su glavne aktivnosti. Golf je jedna od glavnih atrakcija sjeverne regije, te se na tom području nalazi 11 terena. Jedna od zanimljivosti koje se mogu posjetit je Arouca geopark, to je područje nekada bilo pod vodom, dom za brojne tajanstvene, gigantske životinje iz razdoblja paleozoika. Danas se u njemu nalaze fosili. U njemu se nalazi 41 geološka znamenitost. Sjeverna regija Portugala iznenađuje prekrasnim krajolicima, planinama, visoravnima, dolinama i bogatom florom i faunom. Prirodu karakterizira raznolikost prirodnih resursa i zaštićena prirodna područja, kao što je Nacionalni park Peneda Gerês (Boniface i Cooper, 2016:321).

Slika 2. Karta Sjeverne regije

Izvor: http://www.lojas.co.uk/portugal_portuguese_map_north.html, 20.07.2017.

3.1.1. PORTO

Grad ima bogatu povijest, zanimljive turističke atrakcije i odličan noćni život. U Portu se može mnogo toga vidjeti i raditi, a grad će privući širok raspon različitih posjetitelja. U Portu se ističe rijeka Douro sa svojim mostovima i spomenicima, šarene pločice, balkoni ukrašeni cvijećem, shopping ulice, ali i stanovništvo koje je velikodušno i opušteno. Povijesna jezgra Porta je urbana cjelina neprocjenjive vrijednosti. Povijesno središte Porta i rijeka Douro na

Gaia strani, gdje se nalaze vinski podrumi, uvršteni su na popis svjetske baštine. Željeznički kolodvor S. Bento poznat je po atriju obloženim pločicama koje prikazuju povijest Portugala. Ribeira je najstarija četvrt grada ispunjena starim kućama, uskim kamenim ulicama i brojnim obiteljskim restoranima, kafićima i barovima. Marine i dokovi Ribeirie prihvaćaju turističke i druge brodove, a na moru su mogući razni vodeni sportovi poput jedrenja, veslanja, kanuinga, ronjenja, surfanja i skijanja na vodi. Arhitektonski impozantna Casa da Música (Kuća glazbe) sa svojom odvažnom arhitekturom, osmišljena je kako bi ugostila sve vrste glazbe; od klasične do elektronske, jazza, fada, velikih međunarodnih produkcija do malih eksperimentalnih projekata. Turisti često posjećuju i katedralu (12.st.) prepoznatljivu po svoja dva tornja. Tijekom godina prošla je razne izmjene, a najvažnije su gotički prozor (rozeta), visoki oltar te rokoko vrata. Ckva sv. Franje (14.st), interijer je prekriven baroknim i rokoko pozlaćenim drvenim rezbarijama.

Slika 3. Unutrašnjost željezničkog kolodvora São Bento

Izvor:https://thebeautyoftransport.com/2015/05/06/tile-style-sao-bento-railway-station-porto-portugal, 20.07.2017.

Park Serralves je smješten u samom srcu Porta, proteže se preko 18 hektara, uključujući vrtove, šumice, ružičnjak i romantičnu jezero, pružajući idealno utočište za sve one koji žele pobjeći od gužve grada. Tu se nalazi i Muzej suvremene umjetnosti Serralves. Unutar njega se osim izložbenog prostora nalzi i knjižnica, auditroij, dokumentacijski centar, te restoran s pogledom na park. Od muzeja potrebno je posebno istaknuti Nacionalni muzej Soares dos

Reis koji se nalazi u neolasičnoj palači iz 18. stoljeća i ima izvanrednu zbirku portugalskog slikarstva 19. i 20. stoljeća. Crkva Clérigosa je pravo barokno remek-djelo iz sredine 18. stoljeća. Ono što izdvaja ovu građevinu je Toranj (75m); izgrađen od granita, simbol Porta. Jedan od najboljih pogleda na Porto je s rijeke, zbog toga su vrlo popularni obilasci brodovima. Najpopularniji festival u Portu je São João, tisuće ljudi u povorci s malim plastičnim čekićima.

U neposrednoj blizini Porta se nalazi impresivna dolina Douro u kojoj je najznačajniji oblik turizma vinski. Impresivan kulturni krajolik Doura, prvo vinsko područje koje je u svijetu obilježeno kao mjesto gdje se može proizvoditi određeno vino 1756. godine i koja se smatra dijelom svjetske kulturne baštine (2001. g.), stoljećima je stvarao čovjek. Između Barqueiros i Barca d'Alva, divlje padine, doline pretvorene su u terase za sadnju vinove loze koja dovodi do poznatog porto vina. Douro nudi jedinstven krajolik na svijetu, ali i jedinstvena iskustva: kuće pretvorene u hotele i bogatu gastronomiju i vrhunska vina. Glavni putevi Port vina, vinogradi Cister i maslinovog ulja, sela za proizvodnju vina ili put sv. Jamesa zanimljiva je alternativa izvornom i tradicionalnom masovnom turizmu i pruža posjetiteljima priliku da upoznaju povijest ove prekrasne regije vina. Svjetski poznato porto vino i cijenjena DOC Douro vina proizvedena su ovdje. Porto vino je priznato vino proizvedeno pod osebujnim i jedinstvenim uvjetima. Još se proizvodi na starinski način, prekidanjem vrenja mladog vina s vinjakom., a miješanje vina i starenje još uvijek igraju ključnu ulogu. Umjetnost porto vina može se doživjeti na licu mjesta sudjelovanjem u berbi u rujnu i listopadu. U regiji Douro, nekoliko seoskih gospodara u to doba godine prima posjetitelje. Degustacije vina, šetnje vinogradima, večere u vinarijama i piknici su druga iskustva koja seoska gospodarstva nude posjetiteljima, a da ne spominjemo jedinstvenu ponudu smještaja. Moguće rute za posjetitelje su beskrajne, od poznatih Quintasa vezanih uz proizvodnju porto vina, do najnovijih Paleolitskih petroglifa i crteža rijeke Côa (UNESCO, 1998.g.), može se putovati brodom ili željeznicom s pogledom na nevjerojan krajolik. Tvrtke koje proizvode vina u regiji Douro ostavljaju vina u drvenim bačvama u podrumima u Portu. Prelaskom rijeke Douro preko mosta Ponte Luis I. stiže se u Vila Nova de Gaia, zasebnu općinu i dom desetaka povijesnih vinskih podruma vina porto. Vinski podrumi u Portu otvorili su svoja vrata posjetiteljima šezdesetih godina 20. stoljeća i od tada su postali najtraženija atrakcija grada. Ima ih više od 50 (nisu svi otvoreni posjetiteljima), a većina njih se nalazi u Vila Nova de Gaia sa svojim svjetski poznatim imenima (imena poput Sandeman, Graham, Taylor, Cálem, Barros). Engleska imena mnogih podruma pokazuju utjecaj Velike Britanije u ranoj trgovini. Nude se

besplatni obilasci i degustacije, objašnjavaju proces proizvodnje vina i skladištenja, kao i porijeklo i karakteristike vina.

3.1.2. LAMEGO

Oko 12 kilometara od obala Doura, Lamego je uživao u dobrom prosperitetu u 18.st. kada je grad proizveo tzv. „fino vino“ koje je kasnije doprinjelo razvoju svjetski poznatog vina Port. To je drevni grad, koji su Vizigoti podigli na razinu biskupijskog središta, pod imenom Lamecum, već u 7.st. Zarobili su ga Mauri, ponovno osvojili kršćani, a zatim se opet vratilo u muslimanske ruke, dok ga nije osvojio Ferdinand I. Ostaci kao dokaz tih srednjovjekovnih vremena su dvorac na brežuljku s pogledom na grad, katedrala i mala crkva Santa Maria de Almacave. Na suprotnom kraju grada, ali u pravcu stubišta koje vodi do svetišta Nossa Senhora dos Remédios, nalazi se lijepa palača (18.st.), izgrađena u elegantnom i umjerenom baroknom stilu, koji je nekoć bio rezidencija biskupa Lamega. Oko 1940. ovaj je prostor promijenjen tako da se tu nalazi izuzetno bogata zbirka muzeja Lamego, što je bitna stavka na popisu svih posjetitelja (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/en/). Najznačajnija građevina Lamega je crkva Senhora dos Remédios koja graciozno stoji iznad grada, na planini São Estevão, okružena dvama zvonicima. Posebna je i po zapanjujućim baroknim stubama koje idu cik-cak do vrha. Svake godine 8. rujna organizira se hodočašće kao dio festivala koji započinje krajem kolovoza, koji se sastoji od procesije, sajma, koncerata i plesa. Očito je da je ovo područje najpoznatije po vinu i terasnim vinogradima koji slijede konture rijeke Douro. Međutim, također je poznat po svojim plodnim usjevima i kvalitetnom maslinovom ulju (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/lamego).

3.1.3. GUIMARÃES

Guimarães se smatra središtem državnosti Portugala jer je ovdje rođen Afonso Henriques, koji je postao prvi kralj Portugala. Povijesno središte na području koje se nalazilo unutar zidina Guimarãesa povezano je s formiranjem i identitetom Portugala, a svrstano je u kulturnu baštinu UNESCO-a temeljem izvornosti i autentičnosti primijenjenih u njegovoj obnovi. Grad još uvijek ima skladnu, dobro očuvanu baštinu koja se očituje u gracioznim željeznim verandama, granitnim balkonima, palačama, lukovima koji povezuju uske ulice, kule. Kuća Mota Prego, palače Vila Flor i Toural daju Guimarãesu srednjovjekovnu atmosferu. Ovo je izuzetno očuvan i autentičan primjer evolucije srednjovjekovnog naselja u suvremenom gradu, njegova bogata tipologija graditeljstva primjer je specifičnog razvoja portugalske arhitekture od 15. do 19. stoljeća dosljednom uporabom tradicionalnih građevinskih

materijala i tehnika (UNESCO, http://whc.unesco.org/en/list/1031). Grad je prepun kulturno povijesnih spomenika od kojih je potrebno istaknuti palaču vojvode od Bragança (15. st.), danas je otvorena za posjetitelje; u njoj se nalazi zbirka flamanskih tapiserija. Dvorac Guimarães (11. st.), smatra se da je dvorac rodno mjesto Alfonsa Henriquesa, prvog kralja Portugala. Najvažnija bitka za Portugalsku neovisnost bitka kod São Mamede vodila se 24. lipnja 1128., blizu dvorca. Bio je napušten, te je ponovno obnovljen u prvoj polovici 20. st. Crkva Nossa Senhora da Oliveira (12. st.) je bila više puta renovirana, integrirajući elemente iz različitih razdoblja. Crkva je klasificirana kao nacionalni spomenik od 1910. g. Tu se nalazi i važan muzej Alberta Sampaia, u njemu se čuva tunika koju je nosio João I. u bitci kod Aljubarrota. Citânia de Briteiros udaljena samo par kilometara od grada, jedan je od najvažnijih primjera „kastronske kulture“ (2.st. pr.Kr.). Ljudske zajednice organizirane u plemena koje su naseljavale visoke lokacije pod nazivom „castros“. Postoje jasni tragovi početne organizacije „grada“ u mreži staza zaštićenih zidovima, unutar kojih su stajale okrugle ili pravokutne kuće, ponekad postavljene u male "blokove", uključujući skloništa za stoku (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/en/). Međutim, ovaj grad ističe se ne samo zbog svojih povijesnih bogatstava: također je dom muzejima, trgovima punim kafića i restorana s izvanrednom atmosferom. Nadalje, Guimarães je „sveučilišni grad” i njegovi učenici unose živost u cijeloj regiji. Važno je istaknuti proslavu mladih „Gualterianas i gradske svečanosti“ gdje se održava tržnica po uzoru na srednjovjekovnu tržnicu, uz popularne plesove, rock koncerte, vatromete, parade i borbu s bikovima.

3.1.4. BRAGA

Braga je živahni gradić, jedan od najstarijih u zemlji, i prepun je mladih koji studiraju na njegovim sveučilištima. Izgrađen prije više od 2000 godina, „Bracara Augusta“, kao što ime govori utemeljio ga je Augustus. Bio je upravno sjedište Carstva, a kasnije je dobio status glavnog grada rimske pokrajine Galicije. Braga biskupija je najstarija u Portugalu, a u srednjem vijeku, grad se natjecao sa Santiago de Compostela u moći i važnosti. Katedrala je također najstarija u zemlji, a sagrađena je u 12. stoljeću od strane roditelja prvog portugalskog kralja, D. Henriquea i D. Terese, koji su tu pokopani. Braga je do današnjeg dana jedan od glavnih vjerskih središta zemlje, održavajući slavlja Velikog tjednog i São João festival kao vrhunac u liturgijskom i turističkom kalendaru. U povijesnom centru se mogu posjetiti crkve, kuće, povijesne građevine kao što su palača Raio, kazalište Circo, luk Porta Nova. Braga je prepuna različitih muzeja, a posebno se ističu Muzej Biscainhos, Muzej Dom Diogo de Sousa,

te Muzej Tesouro da Sé. U crkvi Bom Jesus do Monte (19.st.); nalazi se stubište koje vodi do vrha sadrži 17 odmorišta ukrašenih simboličnim fontanama, alegorijskim kipovima i drugim baroknim stilskim ukrasima uz teme kao što su Postaje križa, Pet osjetila, Vrline, Mojsije prima zapovijedi, a na vrhu osam biblijskih figura koje su pridonijele Isusovoj osudi. Od suvremenih znamenitosti ističe se gradski stadion Braga, kojeg je dizajnirao Souto Moura, izgrađen je za Euro 2004. godine (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/en/). S obzirom na činjenicu da Braga ima gotovo četrdeset mjesta bogoslužja, lako je vidjeti zašto je ovaj barokni grad, poznat kao čvrsta, destinacija vjerskog turizma. Zahvaljujući velikom broju studenata i stalanom priljevu mladih portugalaca, Braga ima neke živahne kulturne ponude, uglavnom podzemnu bar scenu. Dodatnu avanturu na otvorenom u neposrednoj blizini - nacionalni park Gerês. Bragin lagani ritam života ubrzava se poslije mraka, osobito u središtu grada. Poput mnogih sveučilišnih gradova, Braga ima kreativnu energiju koja okuplja sve vrste ljudi, nadilazeći dob, klasu i životni stil.

Slika 4. Crkva Bom Jesus do Monte i stubište

Izvor: https://www.pinterest.com/, 20.07.2017.

3.1.5. VILA REAL

Vila Real čuva veličanstvene kuće ukrašene grbovima, Manueline prozore i tradicionalne balkone od kovanog željeza. To je stari grad, smješten na ušću rijeka Corgo i Cabril, uokviren planinama Alvão i Marão na zapadu, a Serra de Montemuro na jugu (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/). U gradu se mogu vidjeti zgrada gradske vijećnice, gotička katedrala, Mateus palača. Ova palača, okružena vrtovima, je nezaobilazna sa svojim rezbarenim drvenim stropovima, namještajem, slikama i artefaktima iz različitih razdoblja, od kojih se ističe izuzetno izdanje „Os Lusíadas". To je živopisan kulturni centar koji organizira festivale, tečajeve, seminare i izložbe. Nasuprot od palače Mateus, nalazi se prirodni park Alvão. Sastoji se od dva različita teritorija: planinska zona koja je često prekrivena snijegom i osnovna zona riječnih dolina (tu se nalaze iberijski vuk, zlatni orao). Vila Real je idealna baza za upoznavanje doline rijeke Douro i poznatu vinsku rutu porto (Portugal-live, http://www.portugal-live.net).

3.2 SREDIŠNJI PORTUGAL

Središnji Portugal i Srebrna obala fascinantna je i raznolika regija između Porta i Lisabona, Beiras je tradicionalno ime regije. Priroda je ovu regiju blagoslovila iscjeliteljskim vodama koje su uzrokovale nastanak toplica, kao što su Curia i Luso. Drevne šume pokrivaju planinske padine pomažući očuvanju netaknutih blaga izvanrednog prirodnog područja, koje ima svoju najsavršeniju paradigmu u Bucaco šumama. Manastiri, samostani, dvorci i crkve svjedoče o umjetničkoj i povijesnoj baštini čiji su zasluge i vrijednost baštine u svijetu priznata od strane UNESCO-a. U unutrašnjosti zemlje nalaze se planine i sela granita i škriljevca. Uz more se nalaze ribarska sela i kozmopolitske plaže s brojnim vodenim sportovima. Ovdje se nalazi Serra da Estrela, najviši vrh u Portugalu, sa svojim beskrajnim krajolicima i glacijalnim lagunama. No, tu su i planinski lanci Lousã, Açor i Caramulo, čija se priroda može istražiti pješačenjem ili biciklom. Ovdje se također može okušati u penjanju po stijenama, penjanje s užetom, raftingu ili kanuingu, na primjer u Naturtejo Geoparku, očuvanom području na kojem živi nekoliko atraktivnih vrsta ptica i životinja. Riječne plaže okružene šumama i obalnim plažama otvorenim prema Atlanskom oceanu pružaju određenu svježinu u vrućim ljetnim danima. One su također poznata mjesta za surfere iz cijelog svijeta, koji dolaze na savršene valove u Penicheu, pa čak i goleme valove u Nazaréu.

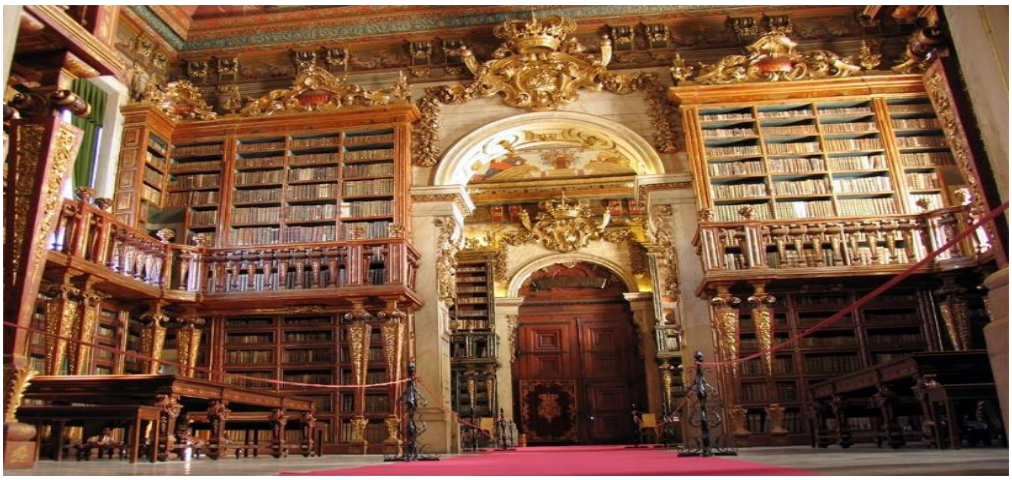
Slika 5. Karta regije Središnji Portugal

Izvor: http://www.lojas.co.uk/portugal_portuguese_map_central.html, 20.07.2017.

3.2.1. COIMBRA

Coimbra je poznata po Sveučilištu, najstarijem u Portugalu i jedno od najstarijih u Europi, koje je s vremenom oblikovalo sliku "grad studenata". Ovdje je grob kraljeva Afonsa Henriquesa i Sancha I., prvih portugalski kraljeva, a po cijelom gradu su znamenitosti ostavljene od onih koji su izgradili naciju. Srednjovjekovni glavni grad Portugala više od stotinu godina, i mjesto najvećeg sveučilišta u zemlji tijekom proteklih pet stoljeća, Coimbra dostojanstveno nosi značajnu važnost u portugalskoj povijesti. Zatim je tu moderna strana grada - suvremeni park uz rijeku s barovima s terasama i restoranima, šljunčani pješački most preko Mondega i ogromni trgovački kompleksi. Tijekom akademske godine, svakako se osjetiti utjecaj sveučilišta. Studenti zaokupe mnoštvo kafića i barova, a grafiti ispisani izvan repúblicas (komunalnih studentskih stanova) politički su aktualni. U ljetnim večerima, starim kamenim zidovima grada odjekuju se nezaboravne note guitarra (portugalska gitara) i puni, duboki glasovi fado pjevača (Lonely Planet, http://www.lonelyplanet.com). Sveučilište, osnovano u 13.st., nalazi se na UNESCO-vom popisu svjetske kulturne baštine, a klasifikacija uključuje i ulicu Sofia i gornji dio grada. Vrijedi se popeti i na njegov toranj u kojem se nalaze zvona koja signaliziraju početak i kraj nastave, te se pruža pogled na cijelu Coimbru. No, u prizemlju se može vidjeti: dvorište Pátio das Escolas, dvorana Sala dos Capelos gdje se održavaju najvažnije svečanosti, kapela São Miguel s impozantnim baroknim orguljama i

Joanine knjižnica koja ima više od 300000 radova iz 16. do 18. stoljeća koji su raspoređeni u prekrasnim pozlaćenim policama. Zgrade zauzimaju mjesto palače u kojoj su živjeli prvi kraljevi Portugala, kada su grad proglasili glavnim gradom kraljevstva (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/).

Slika 6. Joanine knjižnica

Izvor: http://portuguese-american-journal.com, 20.07.2017.

Ističe se i stara katedrala, na čijim se stepenicama održava svečana serenada u kojoj učenici odjeveni u crne kape pjevaju Coimbra Fado. Ovo je jedan od događaja u svibnju, Queima das Fitas rituala (Burning of Ribbons), u kojem diplomirani studenti slave završetak svojeg školovanja, na vrlo šarolikoj zabavi. Nacionalni muzej Machado de Castro sagrađen preko rimskog kriptoportika sadrži zbirku velike vrijednosti koja uvodi u povijest grada. Coimbra se ne sastoji samo od tradicionalnih građevina, postoje i vrijedne moderne građevine kao što su sveučilišni kampus II, Pedro i Ines pješački most i paviljon Centar Portugala. Vrlo popularni su i izleti brodom na rijeci Mondego kojim se pruža drugačija perspektiva cijelog grada. Coimbra nudi još zanimljivih mjesta koje turisti rado posjećuju, kao što je „Portugal za malene“, tematsko i pedagoško igralište. Ovdje se nalaze samo minijaturne reprodukcije portugalske arhitektonske baštine, prikazane u obliku tradicionalnih kuća i replika nacionalnih spomenika. Park Quinta das Lágrimas u središtu kojeg se nalazi palača iz 19. stoljeća koja sada služi kao luksuzni hotel, okružen vrtovima ispunjen egzotičnim biljnim vrstama, od kojih su neke starije od 200 godina. Na južnoj padini nalaze se šume koje su idealne za duge šetnje, a nadopunjuje ga nedavno stvoreni srednjovjekovni vrt, u znak poštovanja ljubavnoj priči između Pedra i Ines.

3.2.2 VISEU

Drevni grad, izgrađen od sivog kamena, ali istodobno zelen, živahan i gostoljubiv, Viseu se smatrao najboljim u Portugalu na ljestvici kvalitete života. Njegovo dobro očuvano povijesno središte nudi brojne prizore za posjetitelje: kamene ulice, krivudave ulice, javni vrtovi i središnji trg - Praça da República, tzv. 'Rossio' - zasađen šarenim cvjetovima i fontanama. Ističu se ulice Direita i Eacuara u kojima se mogu vidjeti kuće iz 16.st. koje sadrže ukrase sa grotesknim likovima i gotičke prozore, te Četiri kuta gdje su nekada stajala jedna od gradskih vrata. Katedrala Adro da Sé je žarište bilo kojeg posjeta (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/). Grad se razvijao u zlatno doba za vjersku umjetnost i arhitekturu, što dokazuje veliki broj crkava koje krase stari grad, Muzej religijske umjetnosti i sama katedrala koja je jedna od najpoznatijih građevina u Viseu i pokazuje važnost ovog Beirã grada kao sjedište biskupije (Centro de Portugal, http://www.centerofportugal.com/viseu/). Park Fontelo, ovdje se nalaze bazeni, kamp, teniski tereni i nogometna igrališta, gimnazija i jogging krug unutar zelenila obogaćen mnogim vrstama starih drveća. Iako nije poznat po živahnom noćnom životu, Viseu je užurban provincijski grad pun umjetničkih blaga, povijesnih crkava i snažne kulture lokalnih obrta. Okružen bogatim poljoprivrednim zemljištima i pašnjacima ovaca, područje je također poznato po svojim finim sirevima, a centar je i proizvodnje Dão vina. Uz većinu vinograda koje imaju barem pola stoljeća, vinogradarstvo je ovdje čvrsto ukorijenjena tradicija. Međutim, jedna od glavnih atrakcija Viseu nalazi se u planinama i brdima koji okružuju grad. Na jugu i jugoistoku, Serra da Estrela jedna je od najpopularnijih rekreacijskih odredišta portugalaca tijekom cijele godine i sadrži najvišu točku u kopnenom dijelu Portugala. U hladnijim mjesecima na snijegu su dostupni zimski sportovi kao što je skijanje, a ljeti je mirno i lijepo mjesto za šetnju, lov ribe, piknik i logorovanje. Razni putevi vode kroz planinski vrh te pružaju prekrasne poglede, jezera, klance, potoke, mala udaljena sela i neka mjesta koja su netaknuta suvremenim životom (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com).

3.2.3. GUARDA

Izgrađena u planinskom krajoliku Serra da Estrela, Guarda je bila jedno od najvažnijih utvrda u nizu utvrda koje su branile portugalsku granicu protiv Castile i Leóna tijekom srednjeg vijeka (Centro de Portugal, http://www.centerofportugal.com/guarda/). Svjež, zdrav planinski zrak u najvišem gradu Portugala teče kroz srednjovjekovne ulice kojima granit daje plemenitost i tamnu boju. Takve je boje i katedrala. Visoka, grandiozna i impozantna, ima izgled tvrđave s moćnim kulama koje se dižu kao simbol obrane vjere i teritorija. Interijer je

još privlačniji, s oltarom iz 16. stoljeća isklesan od bijelog mramora. Oko katedrale su ostaci onoga što je ostalo od Guardinih gradskih utvrda, uključujući Torre dos Ferreiros (kovačka kula), Porta da Erva i Porta d'el Rei. Ovdje se ističu uske ulice, s granitnim palačama i starim kućama s gotičkim prozorima i ukrasi s groteskним licima na nadstrešnicama. Cijelo povijesno središte zaštićeno je zidinama, vratima i srednjovjekovnim kulama koje su gotovo netaknute. Uz zidine nalazi se Judiaria (Židovska četvrt). Većina zgrada datira iz srednjeg vijeka, sačuvale su simbole uklesane u kamenu i izvornu arhitekturom s dvoje vrata (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/).

3.2.4. FIGUEIRA DA FOZ

Razvila se u jedno od glavnih primorskih odmarališta u središnjem Portugalu. Kozmopolitski i živahni grad, prvo je počeo dobivati na važnosti krajem devetnaestog stoljeća kada je "kupanje u Figueira" postalo popularna zabava među aristokracijom regije Središnjeg Portugala. Ima širok raspon različitih vrsta smještaja za posjetitelje, casino osnovan 1900. godine i izvrsnu plažu koja ima najopsežniji dio plaže u cijelom kopnenom dijelu Portugala i pruža idealne uvjete za sve vrste vodenih sportova, obzirom da se tu održavaju natjecanja u jedrenju. U okolici, vrijedi otići na izlet na vrh Serra da Boa Viagem te uživati u panoramskom pogledu iz Miradouro da Vele. Odavde se može vidjeti ne samo grad i solane rijeke Mondego, nego u vedrim danima i Berlengasovi otoci (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/). Lokalna plaža je toliko velika da je potrebno pet minuta hoda do nje. Izvan sezone mjesto je mirnije, ali zahvaljujući sve većem broju odličnih restorana i barova nije osamljeno. Ljeti je sitacija drugačija, plaže su prepune turista koji ispunjavaju svaki kvadrat plaže i večeri su živahnije. Glavna atrakcija uz plaže je casino. Nudi svakodnevne predstave, igraonice, barove i tradicionalne portugalske restorane i jedan je od najvećih zabavnih centara u Figueira da Fozu noću, uz široku paletu barova, klubova i terasa. „Bairro Novo“ je gradsko rješenje za sve veći broj ljetnih posjetitelja koji dolaze u Figueira da Foz i neke od najljepših kuća na prijelazu stoljeća, s brojnim art noveau i art deco elementima, su izgrađene tu. Jedna od njih je palača Sotto Mayor, jedna od najreprezentativnijih zgrada u bloku s uistinu elegantnom arhitekturom koja ukazuje na bogato ukrašene sobe. Danas je kulturni prostor koji organizira izložbe, koncerte, modne događaje, predavanja, sastanke i konferencije, kao i muzej (Cento de Portugal, http://www.centerofportugal.com/figueira-da-foz/). Od kulturno povijesnih spomenika ističu se samostan sv. Antuna, crkva sv. Julijana (najstarija u gradu), Muzej mora koji čuva uspomenu na lokalne ribarske zajednice, palača, te fontana sv. Katarine. Figuera je vrhunac

popularnosti kao kupališna destinacije dosegnula sredinom ratnog razdoblja prošlog stoljeća. Redovne borbe s bikovima održavaju se na vrhuncu ljeta u tradicionalnoj areni, a za one koji vole sportske aktivnosti, surfanje je također popularno ovdje. U blizini se nalazi drevni dvorac na obronku Montemor-o-Velho koji vrijedi posjetiti. Osim toga, Buarcos je malo, netaknuto ribarsko naselje sjeverno od Figueira da Foz za one koji žele nešto mirnije i s manje gužve.

3.2.5. AVEIRO

Povremeno se naziva Venecijom Portugala zahvaljujući svojim visokim čamcima, grbavim mostovima i maloj mreži slikovitih kanala. Uz more i Ria (estuarij), prolazi se kroz mrežu kanala kroz koje lutaju *moliceiros* (lokalni brodovi) (Lonely Planet, http://www.lonelyplanet.com). Ovi tanki, šareni brodovi koristili su se za prikupljanje algi i morskih trava, a danas su za razgledavanje. Pješačenje ne zahtjeva puno truda jer je grad ravan, a svatko tko uživa u vožnji bicikla može uzeti „BUGA“ – besplatne bicikle koje je stavilo na raspolaganje Gradsko vijeće Aveiro. Aveiro ima niz zgrada u secesijskom stilu koje vrijedi vidjeti, većina je smještena uz glavni kanal. Još jedno važno mjesto za posjetiti je muzej Aveiro u samostanu Isusa gdje se može posjetiti mauzolej princeze Saint Joana i pozlaćene drvene rezbarije koje ukrašavaju unutrašnjost crkve. Simbol grada je slatkiš načinjen od jaja i šećera – „ovos moles“ (meka jaja) koji se prodaju u malim drvenim bačvama. Prijelazom preko Ria brodom, prolazi se kroz solane i mogu se vidjeti bazeni soli, koja se tijekom ljetne sezone formira u piramide da se osuši na suncu. Što se tiče zabave postoji nekoliko barova i noćnih klubova oko centra grada te brojni dobri riblji restorani. S druge strane, prirodni rezervat São Jacinto Dunes udaljen je oko 15 minuta, sa svojim gotovo divljim plažama. Južno od grada se nalazi Praia da Barra, gdje se može posjetiti najviši svjetionik u zemlji. Costa Nova, poznata po svojim prugama. Ova je plaža drugačija zbog drvenih kuća obojenih prugama bijelih i svijetlih boja koje su nekad bile sjenici i skloništa za ribare (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/aveiro).

Slika 7. *Moliceiros* (lokalni brodovi), Aveiro

Izvor: http://www.trip-experiences.com/portugal/aveiro/, 20.07.2017.

3.2.6. PENICHE

To je jedna od najvećih tradicionalnih ribarskih luka u Portugalu i glavno atlantsko središte za pomorsko-turističke aktivnosti. Peniche je bio otok do šesnaestog stoljeća, kada je mulj stvorio uski tjesnac (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/peniche). Utvrda Peniche je nezaobilazna turistička atrakcija. Sagrađena je u 16. i 17. stoljeću kako bi obranila obalu, zajedno s utvrdom na plaži Consolação i utvrdom na otoku Berlengasu. Igrala je glavnu ulogu na raznim točkama u portugalskoj povijesti, ali njena najnovija svrha bila je služiti kao politički zatvor pod Estado Novo režimom, držeći zatočenima neke od najvažnijih javnih ličnosti u borbi protiv fašizma. Uz ribolov, koji je oduvijek bio jedan od izvora dohotka njezinog naroda, Peniche je poznat i po umjetnosti čipke za šivanje, koje su usavršavale žene dok su muškarci bili na moru (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Dok uvale Consolação i Baleal pružaju dobru zaštitu za obiteljski dan, valovi na zapadnoj obali, kao što su Supertubos (cjevasti supertube valovi) na plaži Medão Grande, traženi su od surfera i daskaša iz cijelog svijeta. Na nacionalnom izboru izabrana je kao jedno od „Portugalskih sedam čuda“. Zajedno s Lagido plažom, predstavlja predpostavku za organizaciju glavnog svjetskog prvenstva u surfanju, Rip Curl Pro Portugal, događaj koji je dio Svjetskog Surf League Tour. Brodom se može posjetiti prirodni rezervat na otoku Berlengasu. Njegove prozirne vode idealne su za ronioce, koji će ovdje pronaći prirodno stanište za morsku floru i

faunu. Uzburkano more i osamljenost otoka potaknuli su mnoge tajanstvene priče o ribarima i potopljenim plovilima s ove obale.

3.2.7. CASTELO BRANCO

Izvanredna arhitektura, templarski dvorac, gradska vrata i crkve iz 15. stoljeća, barokni vrtovi i dvorci, obitelji s povijesnim korijenima. Castelo Branco, glavni grad "Beira Baixa", nudi sve ovo u mjestu koje kombinira tradiciju i moderno. Kako vrijeme prolazi, grad je stekao sve više i više baštine, danas lokalna arhitektura i hrana privlače sve više posjetitelja (Centro de Portugal, http://www.centerofportugal.com/castelo-branco/). Najbolji razlozi za posjet su vrhunski, sve brojniji muzeji, rezultat nastojanja da postane središte kulture. U središtu grada se nalaze šarmantne srednjovjekovne ulice, a moderni razvoj grada uključuje atraktivnu seriju trgova i stablima obloženi bulevari. Temelj urbanih područja pripisuje se vitezovima templarima koji su možda bili odgovorni za gradnju dvorca. Danas se u ulicama još uvijek nalaze kuće iz 15. stoljeća s ukrašenim vratima i prozorima, simbol bogatstva trgovaca koji su živjeli u njima. Posebno se ističe Muzej smješten u bivšoj biskupskoj palači, čiji su vrtovi ponos grada. Vrtovi su u baroknom stilu, kombiniraju fontane, jezera i slapove, ali su uglavnom poznati po kipovima kraljeva Portugala koji ukrašavaju stepenište. Možda je najzanimljiviji aspekt da su kipovi kraljeva koji su vladali Portugalom pod španjolskom vladavinom, od 1580. do 1640., manji od ostalih kraljeva. Preko ulice, bivši kuhinjski vrtovi Palače sada su Gradski park, prostor za slobodno vrijeme koji osim vodenih fontana i reflektorskih bazena sadrži vrtove povrća i bilja koji podsjećaju na bivšu svrhu parka (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/) .

3.3. LISABON S OKOLICOM

Središnji fokus ove regije je Tagus, najveća rijeka na Iberijskom poluotoku. Lisabon je europski glavni grad koji se nalazi na ušću Tagusa. Setubal poluotok nalazi se na ušću rijeka Tagus i Sado. Njegova okolina nudi nevjerojatnu raznolikost turističkih atrakcija, od bajkovitih palača u jednom od najromantičnijih europskih gradova (Sintra), do svjetske klase golfa i zabave u najvećem europskom casinu u Estorilu, surfanja u Cascaisu ili bijeg u park prirode u Arrábidi, te promatranje dupina u Setúbalu. Na sjeveru Lisabona nalazi se "saloia" (ruralno) područje, portugalska Estremadura koja je ispunjena liticama, plažama i zanimljivim malim gradovima. Lokalno gospodarstvo sastoji se od poljoprivrednih i uslužnih djelatnosti. Obala oko Lisabona pruža savršene uvjete za vodene sportove kao što su surfanje i jedrenje na dasci (Jacksnon i Hudman, 2014:298). Zračna luka u Lisabonu je povezana dobro razvijenom cestovnom i željezničkom mrežom koja povezuje zračnu luku s ostatkom zemlje. Ono što mnogi ljudi ne zna je da je prosječna godišnja količina padalina u Lisabonu ista kao u Londonu. Jedina razlika je u tome što u Londonu kiša pada tijekom cijele godine, a u Lisabonu je to samo ponekad. Široka raznolikost krajolika i baštine uvijek je blizu, bilo na sjeveru ili južnoj strani glavnog grada. Uz obalnu cestu pronaći ćete plaže i odmarališta koja kombiniraju vile i hotele s početka 20. stoljeća s marinama, terasama i odličnim golf igralištima.

Slika 8. Karta Lisabona i okolice

Izvor: https://www.viamichelin.com/web/Maps/Map-Lisbon-_-Lisboa-Portugal, 20.07.2017.

3.3.1. LISABON

Lisabon je glavni grad Portugala. Lisabon je mnogo više od središta povijesti i kulture. To je drugi najstariji glavni grad u Europi (nakon Atene), koji je nekada bio dom najvećih svjetskih istraživača poput Vasco da Gama, Magellana i kneza Henryja Navigatora, postajući prvi pravi svjetski grad. Proizvod je mješavine ljudi, tradicija, filozofija i uvjerenja (Go Lisbon, http://www.golisbon.com/). Ovdje žive jedni od najsrdačnijih ljudi koji će vas primiti raširenih ruku. Poznat kao "grad na sedam brežuljaka", Lisabon postaje sve dostupniji grad uklanjanjem arhitektonskih i neujednačenih barijera. Uvođenje novih popločenja, rampa i prikladne signalizacije stvorilo je uvjete koji olakšavaju kretanje hendikepiranim osobama i omogućilo je svima da uživaju u javnim prostorima, omogućujući im da se kreću samostalno. Važno je naglasiti kako je i jedna od najsigurnijih europskih metropola.

Slika 9. Lisabon

Izvor:http://handluggageonly.co.uk/2017/02/02/10-places-with-the-best-views-in-lisbon-portugal/, 20.07.2017.

Idealno je mjesto za provesti nekoliko dana ili kao ishodište za obilazak zemlje. Star je, a istovremeno i moderan. Bez sumnje, uvijek iznenađuje. Može se birati temu za istraživanje grada. Raspon je širok: rimski Lisabon, Manueline, barokni ili romantični Lisabon, književni Lisabon, Lisabon boemskog noćnog života, grad fada. Međutim, postoje neka bitna mjesta koja se jednostavno ne mogu propustiti i uvijek su na popisu. Kao što su povijesne četvrti Alfama i Castelo, s jednim od najljepših pogleda na grad i rijeku. Belém, veliko područje koje je nekoć bilo luka od koje su brodovi i karavele išli na epska morska putovanja u vrijeme

velikih geografskih otkrića. Samostan Jerónimos i kula Belém dva su spomenika (15.st.) koja se može posjetiti i koji su pod UNESCO-vom zaštitom svjetske baštine (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/). Osim svodova uklesanih u kamenu koji su izvanredan inženjerski poduhvat, bogatstvo ukrasnih elemenata povezanih s pomorskim aspektima i putovanjima Navigatora, Samostan Jeronimos vrlo je lijep spomenik, najbolji primjer arhitektonskog stila Manueline. Na Praçi do Império (Carski trg) preporučuje se šetnja vrtom, njegov zaštitni znak je impresivna fontana koja se noću osvjetljava u različitim bojama. Na trgu se ističe i Kulturni centar Belém u kojem se organiziraju brojne izložbe. Spomenik otkrića još jedna glavna atrakcija u ovom području, odaje počast velikim istraživačima 15. i 16. stoljeća. Dvorac São Jorge (10. st.) je najviša točka u gradu, postavljena među najtipičnijim četvrtima. Klasificiran je kao nacionalni spomenik 1910. godine, dvorac je podvrgnut velikim restauratorskim radovima u 20. stoljeću, koji ga je ostavio u današnjem izgledu. Terreiro do Paço je najveći trg u Lisabonu i jedan od najslikovitijih simbola grada i njegovih obnova nakon velikog potresa 1755. U kasnim poslijepodnevnim satima uglavnom nudi ugodnu šetnju uz rijeku. Također je vrlo lijep pogled s rijeke dok se prolazi na brodu. Jedna od Lisabonskih ikona je katedrala de Lisboa koja izgleda kao tvrđava, sagrađena 1150. godine na mjestu džamije ubrzo nakon što su kršćani ponovno osvojili grad od Maura (Kindersley, 2017:343). Obnovljena je 1930-ih.

Slika 10. Kula Belém, Lisabon

Izvor: https://www.europeanbestdestinations.com/destinations/lisbon/, 20.07.2017.

Godine 1755. razornini potres, a zatim plimni val i požar, ubio je 40000 ljudi i potpuno uništio mnogo nižih središnjih okruga koji su doveli do obnove pod instrukcijom tadašnjeg markiza de Pombala. Iako se smatralo previše u doba s nekoliko motornih vozila, njegovi su vizionarski planovi odgovorni za široke avenije koje nose današnji gusti promet kroz grad i raspored sličan Baixi. Kip markiza stoji u središtu trga koji nosi njegovo ime, danas vrlo prometan kružni tok. Neke su četvrti preživjele devastaciju potresa i zadržale svoju srednjovjekovnu, a ponegdje i maursku strukturu (ističe se Alfama). Ovaj okrug, najstariji u Lisabonu i okrunjen dvorcem sv. Jorgea, je poput sela u gradu s labirintskim ulicama nedostupnim automobilima, malim trgovinama koje prodaju bitne osnove i ljudima koji se međusobno poznaju unatoč životu u središtu modernog glavnog grada. U podnožju ovog brda u unutrašnjosti je još jedna od starijih četvrti, Mouraria gdje danas tradicionalni i moderni multikulturni Lisabon žive jedan do drugog, njegovo pretežno afričko i azijsko tržište je središte aktivnosti. Između te dvije četvrti nalazimo raskošne trgove i ravne ulice Baixa. Velika kazališta, veličanstvene fontane i kipovi nadopunjuju niz dobro predstavljenih trgovina i vrhunskih kafeterija. Glavna trgovačka ulica, Rua Augusta, vodi kroz raskošno ukrašeni luk na monumentalni trg, Praca do Comercio i rijeku.

Bitno je izdvojiti i Centar za priču Lisabon. Sjećanja grada su nadahnuta širokim spektrom činjenica i događaja koji su tijekom stoljeća oblikovali grad. Predstavljen na razigran i interaktivan način, koristeći mješavinu složenih kompleta, multimedijskih i senzorskih iskustava, Centar prikazuje rekreacije najvažnijih povijesnih događaja u Lisabonu. Chiado i Bairro Alto su zajamčena mjesta noćnog života, kao što je Cais do Sodré, bliže rijeci. Novi dio grada također se ne može zaboraviti. Park das Nações (Park nacija), područje luke koje je potpuno obnovljeno za Expo '98, Svjetsku izložbu iz 1998. godine. Sada je važan rekreativni prostor s novim urbanim krajolikom(Visit Portugal, https://www.visitportugal.com/). Vrijedno je posjetiti oceanarium, jedan od najvećih u Europi, gdje se može cijeniti floru i faunu raznih oceana našeg planeta (Hardie, 2014)

Ono što ga čini atraktivnim jest činjenica da, unatoč tome što je velika multikulturalna metropola 21. stoljeća, Lisabon sadrži stopu prošlosti i provincijski osjećaj. Male tržnice i dalje obiluju, posjećuju ih tradicionalno odjevene žene koje nose teret na glavi, drveni interijeri tramvaja, te ljudi svih generacija razgovaraju u nepretencioznim lokalnim kafićima i barovima. Uvijek je bila dobra luka, i danas je jedna od najvažnijih u Europi, ali je također dobra za veliki izbor nautičkih sportova.

Slika 11. Tramvaj – jedan od najprepoznatljivijih gradskih simbola, Lisabon

Izvor: https://erasmusu.com/en/erasmus-lisbon/erasmus-experiences/, 20.07.2017.

U gradu koji ima 290 sunčanih dana godišnje, nije iznenađenje da postoji mnogo plaža, bazena i parkova koje treba posjetiti. Od urbanih plaža uz Linha de Cascais do multikulturalnih u Costa da Caparici, udaljenim i kristalno čistim plažama Arrábida, nema nedostatka obalnih područja kako bi uživali u svim zdravstvenim prednostima sunca i mora. Privlači i one koji dolaze u regiju da bi nastavili svoj omiljeni hobi - golf. S više od 20 terena raspoređenih oko krajolika, u sjeni brežuljaka s pogledom na more ili čak usred aromatičnih borovih šuma. Od škola surfanja do jedrenja, kanuinga i veslačkih klubovi, Lisabon i njegova predgrađa pružaju marine i savršene plaže za vodene sportove. Ističe se i nekoliko centara za jahanje gdje se može vidjeti veličanstvena pasmina Lusitano, te uživati u jahanju. Jedan od deset najboljih gradova u Europi za promatrače ptica, regija broji tisuće vrsta, poput sandljica, pataka ili roda.

3.3.2. FATIMA

Ovo naselje se razvilo tijekom arapske okupacije. Prema legendi, tijekom kršćanskog osvajanja, templarski vitez Gonçalo Hermingues zaljubio se u Fátimu, maursku djevojku zarobljenu tijekom opsade. U šesnaestom stoljeću naselje je postalo župa u crkvi Ourém u sklopu biskupije Leiria. Njen daljnji razvoj datira iz događaja poznatih kao Ukazanja u Fátimi, u ranom 20. stoljeću. To je postao jedan od ključnih Marijanskih hodočasničkih središta u Portugalu te je priznata u cijelom svijetu od strane Katoličke crkve. Prvo ukazanje dogodilo se 1917. godine u mjestu Cova da Iria, na mjestu današnjeg Svetišta. Fátima privlači turiste (hodočasnike) iz cijelog svijeta. Svetište Fátima godišnje prima milijune hodočasnika i turista. Mnogi dolaze na sudjelovanje u euharistijskim slavljima koje obilježavaju Gospina ukazanja trima svjedocima Fátime. U kalendaru Fátima, datumi 13. svibnja (prvo ukazanje) i 13. listopada znače porast broja posjetitelja Svetišta - izgrađenog na mjestu prvog ukazanja - i mjesta gdje su troje djece živjela u Aljustrelu, mjestu udaljenom oko 2 km. 13. listopada 1930., biskup Leiria je dao pečat odobravanja crkve ukazanjima, koji su službeno odobravali štovanje Gospe od Fátime, proglašavajući to "Božanskom Providnosti" (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Velika bijela bazilika i eksplanada završeni su 1953. godine kao svetište za sve veći broj hodočasnika koji dolaze u grad. Neoklasična vapnenačka bazilika dominira golemim trgom svojim toranjem od 65 metara i ogromnom zlatnom krunom. Izgrađena u prvoj polovici prošlog stoljeća, tu su smještene grobnice svih troje pastira (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/fatima). Fatimske druge atrakcije uključuju muzej voštanih figura (Museu de Cera) koji prikazuje čudesne događaje koji su se dogodili u Fátimi u vosku. Fátima ostaje čudna mješavina odanosti i komercijalizacije s trgovinama koje prodaju posjetiteljima vjerske suvenire. Razvoj je u tijeku u Fatimi i grade se mnogi novi muzeji i mjesta od interesa.

3.3.3. SINTRA

Sintra, „mjesečeva planina“, mjesto je puno magije i misterija, gdje se priroda i čovjek spajaju u savršenoj simbiozi kojoj je UNESCO dodijelio statusu svjetske kulturne baštine. Sintra ima mnoštvo vikendica i koliba, od kojih neki sada pružaju smještaj u obliku ruralnog turizma. Na glavnom trgu, nalazi se palača Sintra sa svoja dva osebujna kamena dimnjaka. Od kasnog 14. stoljeća bilo je ljetovalište mnogih kraljeva tijekom povijesti Portugala. Njezin je interijer također iznenađenje jer je to pravi muzej s pločicama, s primjerima iz 16. stoljeća, kada su se u Portugalu počele koristiti pločice. Sagrađena je iz stare gotičke rezidencije. Palača i Quinta da Regaleira je palača iz 19. stoljeća, iako izgleda starija i ima impresivne ukrase prepune

mansonkim referencama (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Vrlo blizu ulaza u Regaleira, nalazi se Seteais, palača iz 18. stoljeća, koja je trenutno pretvorena u hotel. Vrtovi su vrijedni posjeta, a iz njihovog vidikovca vidi se Palača Pena, Castelo dos Mouros (maurski dvorac) i more u daljini. Palača Pena je ekstravagantna, ali relativno moderna zgrada. Smatra se arhitektonskim dosegom romantizma iz 19. stoljeća u Portugalu. Visoko u planinama, ostaci Maurskog dvorca datiraju iz 8. stoljeća i čudesni pogledi pružaju se šetnjom uz vrh zidina (Lonely Planet, https://www.lonelyplanet.com/portugal/lisbon/sintra). Park i palača Monserrata je izvrsna mješavina gradnje i pejzažne arhitekture. Palača izgleda kao nešto iz tisuću i jedne noći. Sintra je postala vrlo popularna i teško je izbjeći mase turista (osobito ljeti). Zlatne pješčane plaže na obali Sintra, blizu Lisabona, vrlo su popularne i nude izvrsne restorane gdje se može uživati u ribljim obrocima i dobrom, osvježavajućem bijelom vinu. Dok je plaža Maçãs cijenjenija za sunčanje i kupanje u moru, sportaši vole plažu Grande gdje se održavaju razna nacionalna i međunarodna natjecanja za surfanje, bodyboarding i skimming. Između planine Sintra i mora nalazi se zaštićeno područje, prirodni park Sintra-Cascais. Svakodnevna ugodna mikroklima pruža aktivnosti na otvorenom tijekom cijele godine, odličan način otkrivanja ovog krajolika svjetske baštine. Neke od aktivnosti su penjanje, bicilkizam, paragliding, te letenje zmajem (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com).

Slika 12. Palača Pena, Sintra

Izvor:http://www.advancedcorretora.com.br/turismo/blog/os-principais-pontos-turisticos-de-portugal-e-espanha/, 20.07.2017.

3.3.4. ESTORIL

Estoril, svjetski poznato odmaralište, pravi je kozmopolitski centar s odličnim noćnim životom i infrastrukturom za ljetni centar - plaže, izvrsni hoteli, golf, kasino, pa čak i mjesto za utrke motora. Planirana preobrazba ovog područja započela je početkom 20. stoljeća, ne samo zbog blizine mora, koje je bilo glavna atrakcija, već i postojanja termalnih izvora, koji su u to doba bili popularni. Središte ovog novog luksuznog odmarališta bili su Park i Casino (Estorilov zaštitni znak), okruženi zgradama, arkadama i izvrsnim hotelima. Estoril je prethodno bio poznat po nekoliko utvrda duž obale koje su osiguravale obranu jednog od mogućih ulaza u Lisabon i po skloništu koje je ovdje sagradio red franjevaca u 16. stoljeću, sada Salesian sveučilište (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Estoril je tridesetih godina postao jedan od glavnih portugalskih turističkih središta i izabrano mjesto progonstva za mnoge svrgnute europske monarhe. Tijekom Drugog svjetskog rata bilo je utočište pisaca, političara, umjetnika, poslovnih ljudi i mnogih Židova koji su prognani iz Njemačke. Cijelo ovo područje na ušću rijeke Tejo obiluje elegantnim vilama, grandioznim hotelima, golf terenima i kvalitetnim barovima i restoranima koji se nalaze u općoj atmosferi luksuza i uređenih vrtova. Hotel Palácio, izgrađen 1930-ih, legendaran je ovdje i dijeli park s kasinom Estoril. Najveći kasino takve vrste u Europi, nudi koncerte, kabare, ples i umjetničke izložbe, kao i klasično kockanje do 3:00. Plaža Tamariz je lijepa plaža u središtu grada. Ljeti, od lipnja do rujna, Fiartil, najstariji sajam umjetnosti i obrta u zemlji, koji se održava ovdje svake godine, je prilika da se otkriju tradicionalni zanati i okusi široka paleta regionalnih proizvoda koji pokazuju izvrsnost portugalske gastronomije (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/estoril).

3.3.5. SANTAREM

Santarem je grad povijesnog značaja, nekada poznat kao najjača tvrđava u kraljevstvu. Crkva s grobom Cabrala, otkrivača Brazila, je crkva Graça sa zapanjujućim uklesanim ružičastim prozorima, navodno izrađenim od jednog kamena. Arheološki muzej prikazuje izložbe i artefakte iz rimskog i maurskog doba. Klaustar i ukrašena zapadna vrata samostana São Francisca iz 13. stoljeća još uvijek su lijepi unatoč pustošenju crkve tijekom godina. U Santaremu je malo preostalo od doba Rimljana ili Maura, iako je Portas do Sol („vrata sunca“), sada ugodan općinski vrt s kipom svog osvajača Afonsa Henriquesa, nalazište nekadašnjeg maurskog dvorca. Njegova veličanstvena pozicija iznad bujnih Alentejanskih ravnica, najbolje je vidljiva iz parka Portas do Sol, daje ovom gradu kvalitetu izvan one povijesnog značaja, a njegova uloga kao središte ovog važnog portugalskog poljoprivrednog

područja danas je važno kao i uvijek. 10-dnevni poljoprivredni sajam, Feira de Ribatejo, održava se svakog lipnja i daje posjetiteljima priliku vidjeti drugu stranu ove prekrasne zemlje. Proizvodi se prodaju i izlažu, narodni ples i glazba te bikovi koji trče po ulicama su tradicija za ovaj događaj. U listopadu se održava još jedan godišnji sajam. Sajam predstavlja izložbu raznolikih lokalnih gurmanskih delicija, proizvoda okolne plodne zemlje (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Alpiarca, mali gradić na sjeveru, ima zbirku umjetnosti, uključujući djela Duhrera, Da Vincija i Delacroixa, prikazane u zapanjujućoj bijeloj kući koja je nekoć pripadala portugalskom diplomatu iz kasnog 19. stoljeća i poznata je kao Casa Museu dos Patudos (Go Lisbon, http://www.golisbon.com).

3.4. ALENTEJO

Portugalska najveća regija, koja pokriva trećinu zemlje, najslabije je turistički razvijena. Alentejo je visoko potencijalno područje za razvoj turizma, ali tek sada počinje primjenjivati. Tu se nalaze suhe, zlatne ravnice, valoviti obronci. Šljunčana obala, tradicionalna bijela sela, mramorni gradići i veličanstveni srednjovjekovni gradovi (Bonifacie i Cooper, 2016:320). Bogata prošlost regije Alentejo nudi paleolitske rezbarije, fragmente rimskih osvajača i čvrste vizigotske crkve. Postoje četvrti Maurskog dizajna i nadahnjujuće utvrde izgrađene na visinama. Alentejo je odredište za tradicionalnu hranu. Promatranje ptica je jedna od glavnih aktivnosti ovdje. Bogatstvo krajolika je ukrašeno plodnim hrastovima i maslinama koje odolijevaju vremenu. Alentejo je mjesto gdje portugalska klima nije pod atlantskim utjecajem, a krajolik se mijenja na velike ravnice koje doživljavaju vruća ljeta i hladne zime tipičnije za kontinentalne vremenske sustave. Ovo je portugalski vrt, najveći dio regije obuhvaćaju goleme plantaže pluta, pšenična poljia i vinogradi. Velik dio stanovništva živi od golemih poljoprivrednih gospodarstava poznatih kao latifúndios, koji se prenose s koljena na koljeno - mnogi postoje još od rimskih vremena. Alentejo je dom divljih svinja i stotina vrsta ptica, od crne rode do velikog bista. U Alenteju se nude razni zabavni sadržaji: vodene aktivnosti (promatranje dupina, surfanje, jedrenje na dasci, vožnja kanuom, kajak, ronjenje, jedrenje i ribolov), izleti u prirodu mountain biciklom ili džipom, vožnja u balonu, kušanje domaćih proizvoda, sportovi na otvorenom i posjeti muzejima i spomenicima. Obala Alentejo proteže se od ušća rijeke Sado do Zambujeira do Mar, dobro očuvan obalni dio, s suncem i plažama, gostoljubivim ljudima i dobrom gastronomskom ponudom. Za većinu posjetitelja, glavne atrakcije regije su njegovi gradovi, od kojih dva imaju status UNESCO-ve svjetske baštine: spektakularni utvrđeni grad Elvas i Évora, čiji su ga rimski hram, srednjovjekovni zidovi i katedrala čvrsto stavili na turističku mapu.

Slika 13. Karta regije Alentejo

Izvor: http://www.lojas.co.uk/portugal_portuguese_map_alentejo.html, 20.07.2017.

3.4.1. ÉVORA

Jedno je od najboljih turističkih odredišta središnjeg dijela Portugala. Évora je jedan od najljepših srednjovjekovnih gradova u Portugalu, čarobno mjesto za istraživanje prošlosti. Unutar zidina iz 14. stoljeća, uske užurbane staze dovode do upečatljivih arhitektonskih djela: srednjovjekovne katedrale i klaustara; ruševine rimskog hrama (u blizini intrigantnih rimskih termi); slikoviti gradski trg, jednom mjesto nekih prilično jezivih epizoda zahvaljujući Inkviziciji. Osim svojih povijesnih i estetskih vrlina, Évora je također živahan sveučilišni grad, a mnogi atraktivni restorani poslužuju autentičnu Alentejansku kuhinju. Izvan grada, neolitski spomenici i rustikalne vinarije su popularni kao jednodnevni izleti (Lonely Planet, https://www.lonelyplanet.com). Evora je bila povijesno glavno trgovačko i vjersko središte, nekadašnja važnost koja se ogleda u običnoj raznolikosti turističkih mjesta, a sve su sadržane unutar drevnih zidina grada. Stari grad je dio svjetske kulturne baštine, muzej na otvorenom prema UNESCO-u od 1986. godine. Ostaci rimskog hrama, star preko 2000 godina, jedna je od najvažnjih povijesnih ruševina u zemlji. Njegov izvorni rimski dizajn vraćen je tek u 19. stoljeću. Među najbolje očuvanim rimskim spomenicima u Portugalu. Kapela dos Ossos nalazi se u crkvi sv. Franje u kojoj se spajaju gotički i maurski utjecaj. Zidovi i stupovi ovog

očaravajućeg memento mori (podsjetnik na smrt) obloženi su kostima i lubanjama nekih 5000 ljudi. To je rješenje pronađeno od strane tri franjevačka redovnika iz 17. stoljeća za preplavljujuća groblja crkava i samostana (Lonely Planet, https://www.lonelyplanet.com). Katedrala, utvrđena gotička crkva, je najveća katedrala u cijelom Portugalu. Dvije asimetrične kule, pozornost privlači impresivna središnja kupola, sagrađena krajem 13. stoljeća i iznimno rijetka u portugalskim crkvama. Unutar nje se nalazai i Muzej vjerskih umjetnosti. Odmah do katedrale, u nekadašnjoj nadbiskupskoj palači (izgrađenoj u 16. stoljeću), je elegantni Muzej Evora (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). U okolici Evore i cijelom središnjem Alenteju ima mnogo megalitskih spomenika. Ovo pretpovijesno bogatstvo u Alenteju jedan je od najvažnijih na Iberijskom poluotoku, pa čak i u Europi. Među mnogim megalitskim spomenicima oko Evore, neki se ističu svojom važnosti i veličinom. Almendres megalitsko naselje je najveći megalitički spomenik na Iberijskom poluotoku i jedan od najstarijih na svijetu. Izgrađen je prije 7000 godina, ima oko 100 monolita (Go Lisbon, http://www.golisbon.com).

3.4.2. MONSARAZ

Ovaj iznimno lijep srednjovjekovni grad uspio je sačuvati svoje osobitosti tijekom stoljeća. Šetnja ulicama Monsaraza je vraćanje u prošlost, jer je doista jedinstveno mjesto gdje se može naći sav mir i spokoj koji su zaboravljeni u suvremenoj eri. Prvi vizualni dojam o gradu je bjelina njezinih kuća i zgrada. Svake godine, tijekom mjeseca srpnja, Monsaraz postaje muzej na otvorenom, pružajući posjetiteljima priliku da upoznaju običaje i navike u proizvodnji Alentejskih rukotvorina, cijene užitke regionalne kuhinje i uživaju u različitim kulturnim događajima koji se održavaju, uključujući glazbu, kazalište, ples i umjetničke izložbe. Posljednje nedjelje u mjesecu grad je domaćin popularnog buvljaka , dok je u rujnu i na Uskrs sezona borbe bikova. Što se tiče arhitektonskog naslijeđa grada, ističu se srednjovjekovni dvorac i glavna kula, bivša sudačka zgrada (izgrađena između 14. i 16. st.) i župna crkva Nossa Senhora da Lagoa (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Gradić razvija turizam s pregršt restorana, pansiona i trgovina. U Monsarazu nema automobila, te je izvrstan za šetnje kroz uske ulice i preko malih trgova. Na glavnom trgu se nalazi župna crkva zajedno s neobičnim skulpturama iz 18. st. na vrhu kojih se nalazi sfera svemira. U unutrašnjosti crkve nalaze se pozlaćeni oltari i obojeni stupovi. Dvorac je izgrađen 1310. godine preko ranijih obrambenih struktura. To je klasičan primjer vojne arhitekture s početka 14. stoljeća. S samog vrha pruža se prekrasan pogled na gradić i okolinu, u kojoj se nalazi veliko jezero koje je stvorila Alqueva hidroelektrana.

3.4.3. ESTERMOZ

Vrlo autentičan, aktivan grad Estremoz jedna je od poznatijih destinacija poznatih po mramoru u regiji i vrijedno ga je posjetiti. Mramor iz regije koristi se po cijelom mjestu; čak i kamenčići na ulici su grubi komadi mramora. Okružen starim zaštitnim zidom, Estremoz ima središte uređeno stablima naranče po ulicama, dvorac (13. st.) na brežuljku okružen starim četvrtima i mirne trgove (najvažniji Rossio Marquês de Pombal ili Rossio). Ovaj jednostavan provincijski grad je prometno trgovačko središte. Ima puno trgovina koje uglavnom prodaju poljoprivredne alate, iako posjetitelji mogu kupiti i keramiku i gurmanske delicije. Potonji su svi dostupni na velikoj tržnici koja ispunjava veliki središnji trg subotom (Lonely Planet, http://www.lonelyplanet.com). Gradom dominira mramorna kula iz 13. stoljeća visoka 27 metara; Torre das Três Coroas (Kula triju kruna). Kula podsjeća na tri kralja koje je imao Estremoz. Uz Kulu je bivša bijela palača, gdje se nalazi pousada (hotel koji je u vlasništvu države). U muzeju grada Estremoza nalazi se zbirka 'bonecos' zajedno s arheološkim nalazima (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/estremoz). Ruralni muzej posvećen je ruralnom životu u regiji s obrtima i modelima koji pričaju priču.

3.4.4. SANTARÉM

Nalazeći se na vrhu visoravni, Santarem je vidikovac preko plodne močvarne regije, doline rijeke Tagus poznate po uzgoju, stočarstvu i borbi s bikovima. Grad je otkupio zemlju Kristovog Reda, koji je financijski podupirao portugalska otkrića. To je bila vrlo razvijena regija u to doba, dokazi su još uvijek vidljivi u spomenicima, koji su ključni elementi povijesti portugalske umjetnosti. Neki od njih su vrtovi Portas do Sol, tvrđava starog dvorca kojeg je D. Afonso Henriques, prvi kralj Portugala, osvojio u napadu na Maure. U povijesnom centru, nalazi se toranj sa satom iz 14. stoljeća, danas Muzej vremena. Također se naziva toranj Cabaças, koji evocira objekte na svom vrhu, koji su služili za povećanje zvuka zvona kada su zvonili puni sati, a neki kažu da predstavljaju šuplje glave koje su ga oblikovale (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Rijeka Tagus i plodna livada oko visoravni na kojoj Santarém stoji bili su važni čimbenici u naseljavanju područja od davnih vremena. Tijekom razdoblja velike umjetničke i kulturne raznolikosti, Santarém je bio kraljevsko prebivalište i glavni grad portugalskog kraljevstva (1325.-1357.), a do 15. stoljeća često je mjesto susreta ranog portugalskog parlamenta. Crkva Santa Maria de Marvila je jedna od glavnih turističkih atrakcija grada, njezin je interijer impresivan zbog veličine i činjenice da su zidovi potpuno prekriveni azulejskim pločama. To je prava škola umjetnosti azulejo, pružajući posjetiteljima priliku da se dive različitim varijacijama ove dekorativne umjetnosti nastale u 17. stoljeću.

3.4.5. OBALNI DIO ALENTEJA

Stanovništvo Alenteja uspjelo je izbjeći pretjeranu apartmanizaciju. Stoga je zadržala svoj tradicionalni krajolik gotovo netaknut. Stanovništvo Alenteja se potrudilo zaštititi svoje prirodne ljepote, uglavnom održavanjem turističkog razvoja u malom opsegu. To ne znači da u regiji nema dobrih opcija za smještaj, naprotiv, Alentejo obala nudi neke od najboljih hotela i seoskih turističkih objekata u Portugalu. Polazeći od poluotoka Trói, obala nudi više od 100 kilometara pješčanih plaža i kristalno čistih voda poput Comporta. Poluotok Trói nudi mnogo toga. Može se igrati golf, uživati u surfanju, šetati uz plažu ili gledati dupine. Također može se lutati u otkrivanju kulturne baštine regije, poput sela Carrasqueira i rimskih ruševina Tróie koji zapravo otkrivaju kako je područje već prije dvije tisuće godina bilo bogato prirodnim bogatstvima (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Neke od najpoznatijih plaža ovog područja su u blizini Porto Côva, Vila Nova de Milfontes i Zambujeira do Mar. To su šarmantna ribarska mjesta koja su savršena kao ishodište za otkrivanje okolice. Obala Alentejo ima mnogo za ponuditi u smislu kulture i baštine. Mogu se istraživati rimski i maurski ostaci. Također posjetitelji mogu uživati u bezbrojnim dvorcima, palačama, crkvama i samostanima koji se nalaze u regiji koji svjedoče o njegovoj važnosti i razvoju. Netaknuta priroda čini područje rajem za ljubitelje prirode. Prirodni rezervat Lagoas de Santo André i Sancha sastoji se od lagune Santo André, najveće lagune (500 ha) na području Alentejo i manje lagune Sancha (15 ha). Njegov zaštićeni status prepoznaje visoku ekološku vrijednost ovih dvaju močvarnih područja i njihovih okolnih područja koja uključuju i greben dine koja ih odvaja od oceana i susjednog mora. Rijeke Tagus i Sado su jedinstveni ekosustavi koji pružaju stanište za bezbrojne ptice selice. Posebna atrakcija su dupini, kojima je rijeka Sado prirodno stanište. Popularni su izleti brodom za promatranje i plivanje s dupinima.

3.5. ALGARVE

Algarve je lijepa regija južnog Portugala, koja se sastoji od zlatnih plaža, zadivljujućih krajolika i slikovitih ribarskih mjesta (Boniface i Cooper, 2016:319). Naseljeni gradovi Algarve su različiti, variraju od modernih i užurbanih do mirnih i tradicionalnih, što čini područje fantastičnom destinacijom za odmor za obitelji, mlade parove ili sve one koji traže kulturni doživljaj. Posebno atraktivno je oko 200 km obale koja je savršena za sve vrste sportova na vodi, uključujući jedrenje, surfanje i jedrenje na dasci. Ljubiteljima jahti je zajamčeno kako će pronaći odličnu infrastrukturu u modernim marinama duž Algarve obale. Klima s više od 3000 sunčanih sati godišnje i niskim godišnjim prosjekom oborina, Algarve ima blago vrijeme tijekom cijele godine, što je svakako velika atrakcija za posjetitelje, i ljeti

za nekoliko dana na plaži i zimi za opustiti se ili uključit u razne aktivnosti. Golf je donio u Algarve mnoge međunarodne nagrade i priznanja, a regija je više puta proglašena najboljim golf odredištem u svijetu. Algarve ima oko četrdeset terena s odličnim uvjetima za iskusne igrače i za početnike. Priroda se najbolje odražava u tri Nacionalna parka : NP St Vincent, ovaj park prirode je najdulji segment zaštićene obale u Portugalu, koji pokriva površinu od 76.000 hektara; NP Ria Formosa je jedinstveni laguna sustav (močvare, otočići, dine, solane, lagune sa svježom vodom, zemljišta itd.), a simbol parka je ptica sultanka; te NP Močvarno tlo Castro Marim i Vila Real de Santo António. Postoje i mogućnosti za razne sportove poput: parasailinga, ronjenja, letenja zmajem itd. Baštinu Algarve je lako vidjeti kako se putuje kroz regiju. Karakterističan manuelinski stil arhitekture bio je raskošan i religiozan, s visokim stropovima i široki lukovima, istaknute nautičke teme i izmišljenia bića inspirirana pričama o Novom svijetu. Tradicionalni zanati poput korparstva, tkanja i izrade čipke su preživjeli uglavnom zbog razvoja turizma. Algarve voli slaviti svoju prošlost s različitim festivalima i karnevalima, te su oni jedna od glavnih atrakcija za turiste. Stanovnici ulažu puno vremena i truda u događaje, kako bi privukli što više turista.

Slika 14. Karta regije Algarve

Izvor: https://www.travel-in-portugal.com/map-algarve.htm, 20.07.2017.

3.5.1. LAGOS

Prepun je povijesnih zanimljivosti sa svojim korijenima koji datiraju još od 2000-ih godina prije Krista, kada je bio poznat kao Lacobriga. Lagos je uvijek imao pomorstve veze, tijekom 15. stoljeća, bio je baza za „putovanja otkrića" poticanih od strane Henrya „Navigatora" kada

je trgovina između Afrike i Portugala donijela mnogo bogatstva gradu. Stariji dio Lagosa i dalje je okružen gradskim zidinama koje su izgrađene tijekom 16. stoljeća, i tvrđava, Ponta da Bandeira, uz plažu Batata je dio fortifikacija iz 17. stoljeća koje su bile dodane da štite grad, na Mercado dos Escravos (prva europska tržnica robljem), (Lagos uncovered, http://www.lagosuncovered.com/). Fascinantne građevine uključuju lijepu crkvicu Santo Antonio („zlatna crkva“), obnovljena je 1769., a ulaz u ovu crkvu je kroz muzej Municipal. Barokno pozlaćeni drveni ukrasi smatraju se jednim od najboljih u Portugalu. Guvernerov Dvorac, izgrađen je u 17. stoljeću, ova zgrada je jedini preživjeli element kompleksa od sedam postaja Svetog Puta koje su bile raspoređene po cijelom gradu u 18. stoljeću. Tržnica je prostor sada pretvoren u kulturni centar za izložbe i prodaju rukotvorina. Prizemlje trenutno zauzima umjetnička galerija. Meia Praia je najveća plaža u regiji, te je velika pješčana plaža koja se proteže na 4 km od Lagosa. Marina se nalazi među nekima od najboljih svjetskih plaža i prostora za jedrenje, te ima privilegiju da bude u samom srcu rodnog grada portugalskih otkrića. Malo izvan Lagosa nalazi se glavna atrakcija Ponta da Piedade. To je zapanjujući dio obale, koji se sastoji od špilja, pećina i morskih lukova koje je priroda oblikovana tijekom tisuća godina. Njegove 20 metara visoke stijene, koje izgledaju zlatne na poslijepodnevnom suncu, i bajkovite špilje se mora vidjet. Područje se može istraživati u malim čamcima, ili još bolje kajakom, tako da se mogu vidjeti špilje (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com).

3.5.2. SAGRES

Još je uvijek relativno netaknut od turizma, to je atraktivan grad uglavnom s kućama niske gradnje koje povezuju mirne ulice. Sagres je zaista miran grad sa lijepim plažama, slikovitom lukom u Baleeira, vrlo lijepim trgom Praça da República, te prekrasnim pogledom. Popularan je u ljetnim mjesecima, ali i tijekom cijele godine dolaze ribari i surferi. Ističe se škola za navigaciju zbog nje je Sarages stekao značajno mjesto u povijesti, jer je Henry okupio zajedno velike pomorce, astronome, brodograditelje i kartografe da izgrade i plove velikim brodovima u razdoblju „Doba otkrića“. Sagres je također dom Henrvjeve tvrđave, Fortaleza de Sagres, koja je prvobitno izgrađena u 15. stoljeću, a obnovljena 1793., nakon što je bila uništena. Unutar tvrđave je bivši samostan osnovan u 16. stoljeću i kapela iz 14. stoljeća, izgrađena na onom za što se misli da je grob Svetog Vincenta. Impresivan prizor je i Ruža vjetrova promjera 43 m. Nedaleko od Sagresa je rt Svetog Vincenta, najzapadnija točka kontinentalne Europe. Tu se nalazi i lijepi crveni svjetionik (jedan od najmoćnijih europskih svjetionika) unutar kojeg je mali muzej koji prikazuje ulogu Sagresa u pomorskoj povijesti Portugala.

Sagres je savršen za biciklizam, jedrenje na dasci, ronjenje i općenito da se doživi Algarve koja još uvijek nije pod utjecajem turizma. Surfanje je glavna aktivnost Sagresa, ali ima i izazovne pješačke staze, a udaljavanjem od luke ribarstvo (Sagres uncovered, http://www.sagresuncovered.com/).

Slika 15. Rt Svetog Vincenta, Sagres

Izvor:http://www.advancedcorretora.com.br/turismo/blog/os-principais-pontos-turisticos-de-portugal-e-espanha/, 20.07.2017.

3.5.3. FARO

Glavni grad Algarvea od 1756. g. Arco da Vila daje pristup do starog grada, poznat kao „Vila adentro" (u grad). Tu se nalazi arapski prolaz iz 11.st., najstarija potkova-luk u zemlji, koji je bio vrata kroz zidine za one koji dolaze s mora. Mnogi arheološki nalazi koji svjedoče o povijesti grada nalaze se u Gradskom muzeju u samostanu Nossa Senhora da Assunção iz 16. stoljeća. Na trgu „Largo da Sé" dominiraju zgrade Biskupske palače, te Katedrala podignuta 1251. g., nakon kršćanskog ponovnog osvajanja, na mjestu gdje je bila džamija (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Faro katedrala možda ne izgleda vrlo velika izvana, ali iznutra je druga priča; složena pozlaćena rezbarija, uređene pločice (azulejos) i umjetnička djela koja vrijedi vidjeti. Unatoč tome što su je morali renovirati nakon što je opljačkana i zapaljenja 1596. te oštećena u potresu 1755.g. još uvijek ima izvorna vrata i dvije izvorne kapele. Sa tornja se pruža pogled na tipične portugalske krovove u obliku piramide (tesouro) na Biskupskoj palači. Palača je još uvijek službena rezidencija biskupa, pa nije otvorena za javnost (Faro uncovered, http://www.farouncovered.com). Unutar katedrale se još nalazi i

malo svetište iz 18. st. izgrađeno od kostiju, te jedna od najznačajnijih zbirki iz 17. i 18. st. u Alagarveu, razdoblje koje je dobro zastupljeno i u crkvi sv. Franje (pozlaćene rezbarije i pločice). U neposrednoj blizini nalaze se dvije kule koje su štitile „Arco do Repouso“ (Vrata Odmora). „Cidade Velha”, najstariji dio grada, nalazi se na istočnoj strani Faro marine. U Faru se nalaze uređeni parkovi i trgovine, povijesni stari grad pun pješačkih staza i kafića na otvorenom. Populacija studenata osigurava noćni život, a ima i jaku kazališnu scenu.

3.5.4. ALBUFEIRA

Jedno od najprometnijih turističkih mjesta Algarvea po svojoj živosti i bezbrižnoj atmosferi. Svoju popularnost duguje lijepim plažama, brojnim barovima i noćnim klubovima. Ovaj grad bijelih kuća osnovan je od strane Arapa. Uske krivudave ulice vode do Túnel i Peneco plaža, niz pijeska uokviren gradom, što čini amfiteatar s pogledom na more. Uz plažu nalazi se šetalište koje je povezano s Xorino špiljom, gdje su se Mauri sklonili u 13. st. nakon što su kršćani ponovno osvojili grad (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Ima ostatke dvorca koji datira iz rimskih vremena, ali većina dvorca zajedno s gradom je uništena u potresu 1755. g. Najuočljiviji od ostataka dvorca je toranj sa satom, koji je izgrađen na jednom od starih tornjeva dvorca, te je osvijetljen u svečanim prigodama. Albufeira je bio mali ribarski grad do razvoja turizma 1960-ih. Značajan razvoj ga je pretvorio u veliko odmaralište, ali unatoč razvoju stari dio grada je zadržao tradiocionalne uske kamene ulice i tipične kuće s jednim katom. Barovi i klubovi koji su otvoreni 24 h na dan mogu se naći u obližnjim Areias de São João i Montechoro koji su udaljeni samo 2 km od Albufeire. Stari grad je opušteniji i ima lijepi središnji trg uređen drvećem i šarenim grmljem okružen kafićima i restoranima. Postoje dvije glavne plaže u samoj Albufeiri; Praia dos Pescadores (Ribarska plaža), do nje se nalazi plaža Albufeira. Marina Albufeira je na zapadnom rubu grada, sve zgrade i apartmani koji se tu nalaze su obojeni u plave, roze, narančaste, zelene i žute kvadrate. Uz cestu iza marine se nalazi niz trgovina, te barovi i restorani duž marine. Marina je polazna točka za izlete brodom, ribolovne izlete i ronjenje. Razvijen je i golfski turizam, te vodeni sportovi (Albufeira uncovered, http://www.albufeirauncovered.com).

3.6. AZORSKO OTOČJE

Sastojeći se od devet otoka, Azori su podijeljeni u tri skupine: istočni (otoci Sao Miguel i Santa Maria), središnji (otoci Terceira, Graciosa, Sao Jorge, Pico i Faial) i zapadni (otoci Flores i Corvo). Osim međunarodnih zračnih luka Santa Maria, Ponta Delgada i Angra do Heroismo, postoje i letovi na otoke (kojima upravlja regionalna zračna luka TAP Air Portugal) i trajekti između otoka (Boniface i Cooper, 2016:322). Čak će i nezainteresirane posjetitelje privući safirno plava i smaragdno zelena jezera, plodne prerije, vulkanski krateri, šarene hortenzije i azaleje, crkve iz 15. stoljeća i veličanstveni dvorci. Ovi otoci uživaju u blagoj temperaturi tijekom cijele godine i mirno je sklonište s populacijom od oko 250000 stanovnika, za koje su riječi "stres" i "onečišćenje" nepoznate (Portugal.com, https://portugal.com). Ovi otoci, tradicionalno su služili kao važna baza za dugačka putovanja na Atlantskom oceanu. Azori, više od arhipelaga su botanički vrt - galerija zelenila i cvijeća mnogih nijansi. Mnoštvo ptica odgovara različitim staništima, koja se kreću od jezera i bara do šuma, planina i polja, s mnogim drugim morskim pticama koje žive na morskim liticama. U morima oko Azora može se vidjeti bezbroj oblika vodenog života od planktona do ogromnih kitova: oceanski dupini uključujući dobre dupine, plave kitove, te različite druge vrste kitova i tuna. Zbog relativne izoliranosti otoka, njihovi stanovnici razvili su religioznost i narodnu tradiciju koja i danas ostaje vrlo živa i autentična.

Slika 16. Karta Azorskog otočja

Izvor:http://www.worldatlas.com/articles/azores-islands-autonomous-region-of-the-azores-things-to-do-in-the-azores.html, 20.07.2017.

Na otoku Terceira ističe se grad svjetske baštine Angra do Heroísmo, kao i njegovi festivali, te obiluje poviješću. Na Faial prevladava hladna plava boja od hortenzija, marina obojana bojama nautičara iz cijelog svijeta i ugasli vulkan Capelinhos. Ispred njega se nalazi Pico, planina koja izlazi iz mora, s vinogradima posađenim u crnim poljima lave, jedinstvena kultura koja također ima status svjetske baštine. Na São Jorgeu ističu se Fajãs (površine koje se izdižu iz mora i rezultat su urušenih stijena) i sir, jedinstveni specijalitet posebnog okusa. Graciosa, graciozan po imenu i izgledu, otok je zelenih polja prekrivenih vinogradima koji su u suprotnosti sa svojim osebujnim vjetrenjačama. U zapadnoj skupini, na otoku Floresu, ističe se ljepota prirodnih slapova i jezera isklesanih vulkanima. Mali otok Corvo ima široki, lijepi krater u svom središtu i privlači mnoge vrste ptica koje dolaze iz Europe i Amerike (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com).

3.6.1. OTOK SANTA MARIA

Zelena polja, tradicionalna kultura, dimnjaci izbijeljenih kuća, zlatne plaže i tirkizna voda čine Santa Mariju različitim od ostalih otoka arhipelaga. Još se naziva i Sunčani otok. Otok ima dva područja s karakterističnim reljefima i značajkama. Područje na zapadu je ravno i nisko gdje se nalazi zračna luka, te kuće Vila do Porta najvećeg mjesta na otoku i župe São Pedro i Almagreira. Na istočnoj strani otoka je bujna vegetacija koja uključuje planinu Pico Alto, najvišu točku na otoku (590 m), s koje se pruža prekrasan panoramski pogled. Njegova raznolika geološka prošlost je urezana u vulkanske i sedimentne stijene. To se može vidjeti u Pedreira do Campo, gdje se mogu vidjeti brojni fosili morskih organizama, dokazujući da je taj otok bio potopljen prije nekoliko tisuća godina. Ovo geološko bogatstvo može se vidjeti u centru za tumačenje okoliša Dalberto Pombo, u samom povijesnom centru Vila do Porto (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Tvrđava São Brás sagrađena je u 16. stoljeću, tijekom filipinskog razdoblja, kako bi obranila grad. Stari topovi su još uvijek na mjestu. Uz glavni ulaz u tvrđavu, kapela Nossa Senhora da Conceição, podignuta u 18. stoljeću, čuva kip sv. Lucije, podrijetlom iz primitivne crkve koja je postojala na istom mjestu. Na istočnom dijelu otoka nalaze se plaže toplog bijelog pijeska, a vinogradi koji pokrivaju padine poput amfiteatra nalikuju golemim stubištima. Otok ima izvrsna mjesta za vodene sportove.

3.6.2. OTOK SÃO MIGUEL

Najveći je otok arhipelaga. Njegovo naseljavanje započelo je 1444. godine u Povoação, a potom i u Vila Franca do Campo, glavnom gradu otoka, koji se kasnije preselio u Ponta Delgada, trenutno sjedište Regionalne vlade Azora. Grad Ponta Delgada ima bogatu povijest i arhitektonsku baštinu. Portas da Cidade (gradska vrata) savršena je polazna točka za istraživanje grada. Njegovi najslikovitiji spomenici uključuju crkvu São Sebastião iz 15. stoljeća, crkvu São José i crkvu São Pedro, te samostan i kapelu Nossa Senhora da Esperança, nekadašnji jezuitski fakultet, palaču Sant'Ana, Carlos Machado muzej, tvrđavu São Brás, Gradsku vijećnica, kao i obnovljeni Micaelense koloseum i dobro očuvano Micaelense kazalište (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com). Danas je kozmopolitski grad, napreduje, sa razvijenim gospodarskim i kulturnim životom. Regionalni rezervat prirode Ilhéu de Vila Franca (2004. g.), područje je proizašlo iz podmorske erupcije koja je proizvela gotovo savršeno kružnu kalderu, promjera oko 150 m, povezanu s morem. Okosnica otoka je monogenetsko vulkansko polje koje sadrži više od 270 vulkana. Kaldere nekih od tih vulkana formirale su se u zadivljujuća jezera, ističe se Sete Cidades (sastoji se od 2 jezera). São Miguel je centar za promatranje kitova, ima dva dobra igrališta za golf u Ponta Delgadi i Furnasu te također nudi mogućnost ronjenja, jedrenja i najma broda.

3.7. OTOČJE MADEIRA

Arhipelag Madeira nalazi se u Atlantskom oceanu. Madeira se sastoji od 3 glavna otoka, od kojih su dva naseljena. To su otok Madeira i Porto Santo s drugim otokom koji je prikladno nazvan Ilhas Desertas (napušteni otok). Otoke je nenaseljene 1418. otkrio portugalski istraživač João Gonçalves Zarco. Nenaseljeni otoci Deserta Grande i Bugio su sada prirodni rezervat za ptice, tuljane i otrovne pauke. Izuzetna klima Madeira otoka i prekrasna prirodna ljepota učinili su otočje popularnim odredištem. Međunarodna zračna luka pruža jednostavnu povezanost između glavnog otoka i kontinentalnog Portugala. Prekrasni asortiman cvijeća i tropskog voća, blage temperature oceana i prirodnih bazena, bogata kulturna baština, luksuzni hoteli i Funchalov kozmopolitski život (barovi, diskoteke i kasino) samo su neke od čari ovog otočja (Portugal.com, https://portugal.com).

Slika 17. Karta otočja Madeira

Izvor: http://ldldproject.net/cultures/portugal/madeira.html#, 20.07.2017.

3.7.1. OTOK MADEIRA

Ovo je arhipelag gdje su dvije trećine zaštićeno područje i gdje se nalazi najveća šuma Laurisilva na svijetu. Zapravo, ime Madeira znači drvo na portugalskom. Međutim, naseljenici iz 15. stoljeća ubrzo su izbrisali mnogo tih stabala kako bi stvorili mjesta za uzgoj zemljišta i stvorili terasaste brežuljke koji su još uvijek prisutni. Mreža levada (kanali za navodnjavanje) su odlično mjesto za šetnje (Boniface i Cooper, 2016:322). Madeira nudi razne turističke komplekse i pristup na more s odličnim uvjetima za plovidbu i ronjenje. Glavni grad otoka je Funchal. Nalazi se na južnoj strani otoka u zaljevu Funchal i ima oko 150000 stanovnika. Poznat kao "biser oceana" ili "dragulj Atlantika". Obzirom da je glavni grad otoka više od 5 stoljeća, ima puno povijesnih znamenitosti koje se mogu vidjeti u Funchalu. To uključuje i ostatke utvrda Pico i São Tiago iz 16. i 17.st. U središtu grada je katedrala Santa Clara iz 15. stoljeća, s propovjedaonicom Manuelinom i grobom Joao Gonçalves Zarco. Postoje i brojne lijepe kuće i vrtovi, uključujući Botanički vrt, Palheiro vrtove i vrt Orchidea Boa Vista. Subtropska klima znači da postoje mnogi primjeri egzotičnih biljaka. Na primjer, azijske orhideje, hortenzije, bugenvilija, magnolija i azaleje prevladavaju, uz voće poput manga i papaya. Madeira je možda najpoznatija po Madeira desertnom vinu. Vino je napravljeno procesom ubrzavanja sazrijevanja, što podrazumijeva podvrgavanje boca visokim temperaturama. U Funchalu danas mogu se posjetiti Madeira vinski podrumi. Možda je najpoznatiji od njih Blandy's, smješten u središtu Funchala u franjevačkom samostanu iz 17. stoljeća. Od muzeja ističe se Muzej sakralne umjetnosti, u kojem se nalazi zbirka

flamanske umjetnosti 15. i 16. st. Monte je jedna od najuglednijih četvrti Funchala. Smještena među vrtovima i gustom šumom, središte male četvrti Monte je mjesto za mirne šetnje. Tropski vrt palače Monte također vrijedi posjetiti, sa zbirkom egzotičnih biljaka sa svih kontinenata i brojnim umjetničkim djelima razasutim po okolnim područjima, uz one okupljene u Muzeju koji je dio ovog kompleksa (Travel in Portugal, https://www.travel-in-portugal.com/madeira).

3.7.2. OTOK PORTO SANTO

Centar ovog rajskog otoka je Vila Baleira. Glavne atrakcije su kuća Christophera Columbusa (15. stoljeće), župna crkva (15. stoljeće), tvrđava Sao Jose (18. stoljeće). Plaža Porto Santo je jedina pješčana plaža na cijelom arhipelagu, koja se neprekidno proteže u dužini od 9 kilometara. Kuća Columbusa namijenjena je služiti kao muzejski stožer za širi niz referenci koji crtaju povijest Porto Santa. Razvijen je i golfski turizam, opsežan i zahtjevan teren postavljen u spektakularnom krajoliku, koji privlačiti ne samo profesionalne igrače već i manje iskusne golfere, podijeljen u dva različita područja. Definitivno je mjesto za one koji se žele opustiti (Visit Portugal, https://www.visitportugal.com).

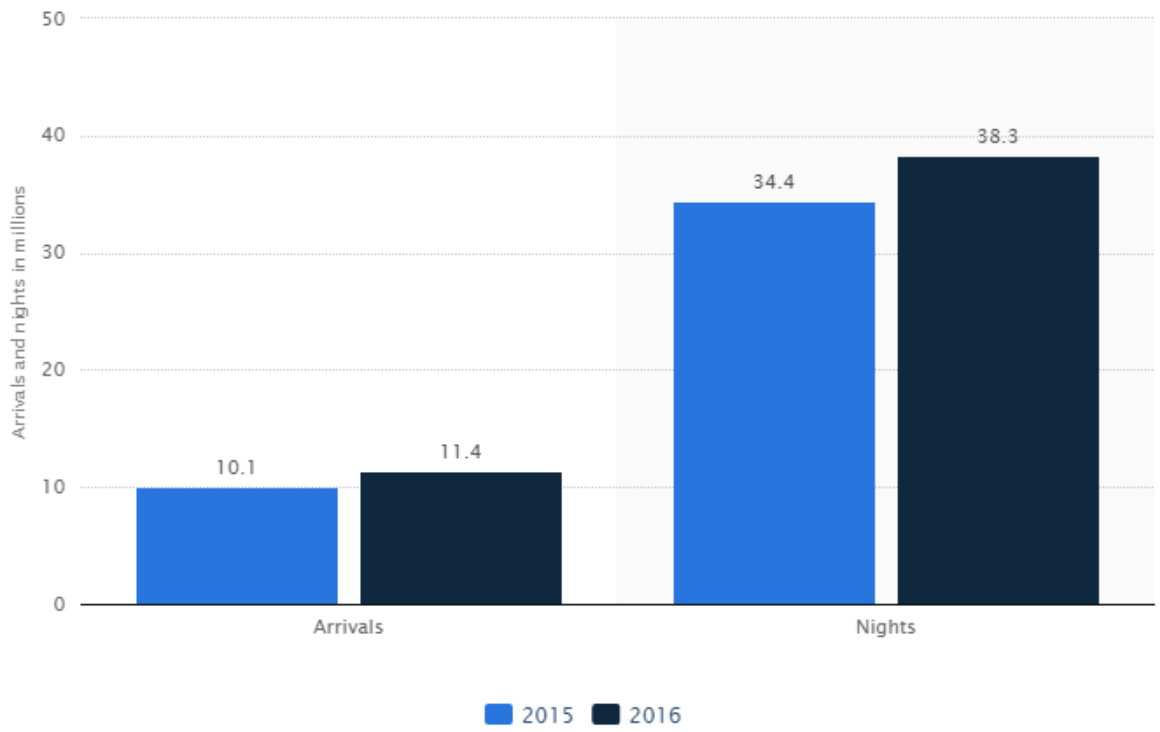
4. TURISTIČKI PROMET PORTUGALA

Portugal je u 2016. godini posjetilo gotovo 11 milijuna stranih turista, što je porast od 13% u odnosu na prethodnu godinu. Tako je ta zemlja prvi puta prešla prag od 10 milijuna posjetitelja, nakon što je zabilježena šesta uzastopna godina rasta broja turista koji su posjetili Portugal. U 2016. godini portugalska bilanca turizma bila je 8,8 milijardi eura. Godine 2016. prihodi su gotovo dosegnuli 12,7 milijardi eura (vrijednost koja predstavlja oko 16,7% ukupnog portugalskog izvoza roba i usluga), što predstavlja značajan porast od 10,7% u odnosu na prethodnu godinu. Glavna tržišta koja ostvaruju prihode od turizma u Portugalu, u 2016. godini, bili su Francuska (18%), Velika Britanija (17,9%), Španjolska (12,9%), Njemačka (11,7%) i SAD (4,7%), koji zajedno čine 65,1% od ukupnog iznosa za ovo razdoblje. Što se tiče stranih noćenja, u posljednjih je pet godina zabilježen je porast, dosegnuvši 38,3 milijuna u 2016. godini. Postoji pet zemalja koje čine 64,5% ukupnih noćenja u hotelima u 2016 - Velika Britanija, Njemačka, Španjolska, Francuska i Nizozemska - noćenja s najvećim porastima, u tom periodu, bili su francuski turisti (+18%), nizozemski (+13,4%), britanski i njemački (+9,8% svaki). Najviše turista posjetilo je područje Lisabona, 30%, nakon njega slijedi Algarve s 21% turističkih dolazaka, sa samo 1% manje tursitičkih dolazaka je Sjeverni dio Portugala. Središnji dio ostvaruje 15% svih dolazaka, iznenađujuće najveća regija Portugala Alentejo je ostvarila samo 5% turističkih dolazaka usprkos svom sve većem razvoju. Otoci zajedno ostvaruju 10% turističkih dolazaka, od kojih 7% ostvaruje Madeira, a ostalih 3% Azori (Instituto Nacional de Estatística, 2016.). Najbolje vrijeme za posjet Portugalu je proljetna sezona koja započinje u veljači. Naravno, jesen je još jedno dobro vrijeme za posjet Portugalu, osobito za one koji vole šetati i bicikliste, jer su temperature još uvijek tople, ali gužve su puno manje. Srpanj i kolovoz su zauzeto doba godine u Portugalu s plažama i primorskim mjestima oko Algarvea i poluotoka Troia često prepunim turista dok gradovi pružaju opušteniju alternativu.

Tablica 1. Zemlje iz kojih dolazi najveći broj posjetitelja Portugala

Redini broj	Zemlja	Broj posjetitelja 2015.
1.	Velika Britanija	2,004,260
2.	Francuska	1,983,840
3.	Španjolska	1,447,140
4.	Njemačka	1,245,990
5.	Angola	530,960
6.	SAD	518,270
7.	Nizozemska	509,120
8.	Brazil	374,790
9.	Belgija	349,070
10.	Švicarska	289,970

Izvor: Instituto Nacional de Estatística, Estatísticas do Turismo 2015, 2015.

Grafikon 1. Broj međunarodnih posjetitelja i noćenja u Portugalu u 2015. i 2016. (u mil)

Izvor: The Statistics Portal, https://www.statista.com/statistics/398360/number-of-international-visitors-and-overnight-stays-in-portugal/, 25.07.2017.

5. ZAKLJUČAK

Činjenica da je Portugal moderna zemlja je neporeciva. Danas, više nego ikada, turisti traže zemlju zbog njenih plaža, gastronomije i kulture. Bogata povijest se očituje u brojnim kulturnim spomenicima koji su prisutni u gradovima, a mnogi od njih su uvršteni na UNESCO-v popis svjetske baštine. Turizam u Portugalu je u uzlaznoj putanji, zemlja je jedna od glavnih destinacija u Europi. U 2016. godini je oboren rekord u broju dolazaka, 11 milijuna stranih turista je posjetilo Portugal. Potražnja za turistima uglavnom je u tri regije u zemlji: Lisabon, Algarve i Sjevernoj regiji. Gotovo tri četvrtine noćenja zabilježeno je u ove tri regije. Portugal ima veliku geografsku raznolikost, koja sadrži ravnice, planine, plaže, otoke, šume, vinograde i gradove pune povijesne baštine. Turizam ima veliku stratešku važnost za portugalsko gospodarstvo zbog svoje sposobnosti za stvaranje bogatstva i stvaranja novih radnih mjesta. Portugal je trenutno u velikoj mjeri ovisan o četiri izlazna tržišta i o izvedbi tri regije (Algarve, Lisabon i Sjeverne regije), a još je uvijek pod utjecajem visokog stupnja sezonalnosti i ograničenja vezanih uz zračne veze. Algarve je u osnovi odredište sunca i plaže, što generira visoki stupanj sezonalnosti. Regija Algarve je prošle godine zabilježila povećanje turističkih dolazaka i oborila dosadašnje rekorde. Iako je broj turista sve veći Algarve ima još dosta prostora za razvoj. Jedan od problema su brojni zastarjeli hoteli koji se nalaze odmah uz plaže, te predstavljaju lošu sliku i ugled regije među turistima. Budući je u interesu države da turizam nastavi napredovati i donositi prihode, bilo bi dobro da omoguće hotelijerima poticaje ili snižene kamate za kredite kako bi uspjeli renovirati hotele. Jedan od glavnih tipova turizma u Portugalu je vjerski turizam, dokaz je nevjerojatan broj posjetitelja u Fatimi svake godine. Iako je važnost Fatime neporeciv, nacionalni vjerski turizam ne ograničava se samo na svetište, zemlja nudi i brojne druge privlačne točke poput Brage. Lokalni stručnjaci očekuju kontinuirani rast vjerskog turizma u Portugalu. Glavni grad ove države i njegova okolica primaju najviše turista što nije čudno s obzirom da to područje nudi sve od plaža, sportskih aktivnosti do kulturno povijesnih spomenika i prelijepe prirode. Vinski turizam je sljedeća bitna stavka u turističkoj ponudi Portugala. Grad Porto i dolina Douro su dom svjetski poznatog Port vina, ali i ne samo njega, tu nastaju i brojna druga vina, ulja. To područje nudi prekrasnu prirodu, od koje treba izdvojiti terasaste vinograde koji su glavna atrakcija među posjetiteljima. Posjetitelji imaju mogućnost iskusiti cijeli proces nastajanja vina, od berbe grožda do cijelog procesa stvaranja vina. Najveća regija Portugala, Alentejo turistički je jedna od najslabije razvijenih. Ima ogroman potencijal i toliko toga za

ponuditi, ali tek ga je sada počela lagano koristiti. Najveći potencijal ima ruralni turizam, Alentejo većinom ima velike površine ravnica i poljoprivrenih područja, što se može vrlo dobro iskoristiti. Uz to, Alantejo ima izlaz na obalu na kojoj može razvijati kupališni turizam, to je i odlično mjesto za razne vodene sportove. Posjetiteljima je Alantejo kao neotkriveni teritorij, krajolik praznih cesta, lijepih bijelih sela, vinove loze, maslinika i malih gradića koji su ostali gotovo nepromijenjeni stoljećima. Navedeni sadržaj treba iskoristiti i privući turiste koji ne žele biti među masom drugih turista, one koji se žele opustiti i odmoriti od svakodnevnih briga. Manje turista pojećuje otočja Azore i Madeiru, iako se posljednjih godina i tu zamjećuje znatan rast posjećenosti. Madeira, čije ime u prijevodu znači "drvo", je prepuna šuma, zelenih vrhunaca i raznolike vegetacije koja ovdje uspijeva zahvaljujući pogodnoj klimi, a upravo se zbog bogatstva vegetacije i raznih endemskih vrsta koje ćete ovdje pronaći našla i na UNESCO-voj listi svjetske baštine. Azori ljepotom nimalo ne zaostaju, a krase ih brojni vulkani, klifovi i plaže iz snova. Malo je mjesta na svijetu gdje se može vidjeti toliko slikovitih prizora na tako malom prostoru. Na oba otočja su dostupni brojni sportovi, neki od njih su; planinarenje, trčanje, biciklizam, surfanje, kajakrenje, ronjenje, veslanje i jahanje. U cijelom Portugalu razvijen je i golfski turizam koji uvelike doprinosi razvoju turizma, te privlači imućniju klijentelu. Portugal je mala država, ali razvija različite oblike turizma i tako privalči različite tipove turista. Sve to omogućuje odvijanje turizma tijekom cijele godine i smanjenje sezonalnosti. Portugalski turizam ima i negativnih strana, ali uz dobar strategijski plan za razvoj turizma, Portugal će nastaviti svoju uzlaznu putanju razvoja turizma.

6. LITERATURA

Knjige:

1) Kindersley, D. (2016): Eyewitness Travel Guide – Europe, Dorling Kindersley Ltd, London
2) Hardie, D. (2014): Euro Destinatios Guide
3) Boniface, B.; Cooper, R. (2016): Worldwide Destinations: The geography of travel and tourism, Routledge, London
4) Jackson, R.; Hudman, L. (1990): Geography of Travel&Tourism, Delmar Cengage Learning

Internet izvor:

1) https://www.visitportugal.com/en, pristupano 20.05.2017.
2) https://portugal.com/, pristupano 20.05.2017.
3) https://www.lonelyplanet.com/portugal, pristupano 21.05.2017.
4) https://www.travel-in-portugal.com/, pristupano 20.05.2017.
5) http://en.unesco.org/, pristupano 15.05.2017.
6) http://www.centerofportugal.com/, pristupano 25.05.2017.
7) http://www.golisbon.com/, pristupano 15.05.2017.
8) http://www.sagresuncovered.com/, pristupano 15.05.2017.
9) http://www.lagosuncovered.com/, pristupano 16.05.2017.
10) http://www.farouncovered.com/, pristupano 17.05.2017.
11) http://www.albufeirauncovered.com/, pristupano 28.05.2017.

7. PRILOZI

Tablice: **Stranica**

I. Zemlje iz kojih dolazi najveći broj posjetitelja Portugala 45

Grafikon:

I. Broj međunarodnih posjetitelja i noćenja u Portugalu u 2015. i 2016. 45

Slike:

I. Karta Portugala 7

II. Karta Sjeverne regije 8

III. Unutrašnjost željezničkog kolodvora São Bento 9

IV. Crkva Bom Jesus do Monte i stubište 13

V. Karta regije Središnji Portugal 15

VI. Joanine knjižnica 16

VII. Moliceiros (lokalni brodovi), Aveiro 20

VIII. Karta Lisabona i okolice 22

IX. Lisabon 23

X. Kula Belém, Lisabon 24

XI. Tramvaj-jedan od najpopularnijih gradskih simbola, Lisabon 26

XII. Palača Pena, Sintra 28

XIII. Karta regije Alentejo 31

XIV. Karta regije Algarve 35

XV. Rt Svetog Vincenta, Sagres 37

XVI. Karta Azorskog otočja 39

XVII. Karta otočja Madeira 42

8. SAŽETAK

Portugal se nalazi u zapadnom dijelu Europe, između Atlanskog oceana i Španjolske, na Iberijskom poluotoku. Klima karakteriziraju blage zime i ugodna ljeta. Portugal je odavno bio popularan među putnicima koje su privlačili avanturističke aktivnosti u prirodi, povijesni gradovi i poznato vino. Portugal je u zadnjih par godina postao jedna od glavnih destiancija Europe. Relativno mali Portugal krije zemlju bogatu poviješću i raznovrsnošću, koja privalči različite tipove turista. Glavne turističke regije, po važnosti, su Lisabon i okolica, Algarve, Sjeverna regija, otočja Azori i Madeira te Alentejo. Danas, većinu stranih turista u Portugalu čine Britanci, Španjolci i Njemci. Uglavnom putuju jeftinijim prijevoznicima, ne traže samo sunce i more, već kulturu, gastronomiju, nautički turizam ili poslovna putovanja. Većina turista koji traže odmor na plaži posjetiti će južnu obalu, koja je poznata kao regija Algarve. Centralni Algarve je najposjećeniji dio regije, s velikim hotelskim kompleksima i bogatom ponudom restorana, barova i ostalih turističkih usluga. Plaže, golfski tereni i ugodna klima su glavne atrakcije Algarvea i one ga pretvaraju u cjelogodišnju destinaciju. Lagos je jedno od omiljenih destinacija za odmor u Algarveu, kojeg posjećuje tisuće turista svake godine. Lisabon je živahan glavni grad Portugala, te nudi povijesne četvrti, bogatu povijest i dobar noćni život. Porto je drugi grad Portugala i poznat je po svom porto vinu. Sa svojom povijesnom jezgrom koja je registrirana kao svjetska baština UNESCO-a 1996., Porto nudi tradiciju i kulturu. Također, tu se nalazi i rijeka Douro s koje se može uživati u terasastim vinogradima. Alentejo je jedna od najtradicionalnijih regija Portugala. Tu se nalaze mnogi povijesni gradovi, a regija je odlična za kružna putovanja. U središtu Alenteja nalazi se Évora, jedna od najzanimljivijih destinacija Portugala. Poznat po svojim dobro očuvanim spomenicima. U Atlanskom oceanu se nalaze dvije skupine otoka vulkanskog porijekla koje se mogu tretirati kao dvije odvojene destinacije, to su Madeira i Azori. Madeira ima ugodnu klimu tijekom cijele godine i dobro se nosi sa sve većim brojem turista svake godine. Glavno je odredište za posjetitelje iz sjevernih zemalja Europe koji dolaze ovdje u zimskim mjesecima. Glavni grad je Funchal koji je i velika luka za krstarenja. Azori, također uvelike ovisi o turizmu, su otoci zelenih brežuljaka i vulkana.

9. SUMMARY

Portugal is located on the west coast of Europe, between the Atlantic Ocean and Spain, on the Iberian Peninsula. The climate is characterized by mild winters and pleasant summers. Portugal has long been popular among travelers who are drawn to adventure activities in the countryside, historic towns and famous wine. In the last couple of years, Portugal has become one of the main destinations of Europe. The relatively small size of Portugal conceals a country that is rich with history and diversity, and will ultimately appeal to a wide variety of tourists. The main tourist regions are, by order of importance, Lisbon with its surroundings, the Algarve, Northern region, islands Madeira and Azores and Alentejo. Today, most tourists in Portugal are British, Spanish or German. They travel in low cost airliners, and are not only in search of the beach and the sun, but mostly searching culture, gastronomy, nautical tourism or travel in business. The majority of visitors wanting a beach based holiday head to the southern coastline, which is known as the Algarve region. The central Algarve is the most popular section, with huge hotel complexes and a vast array of restaurants, bars and other tourist services. The beaches, the golf courses and the climate are the highlights of the Algarve and they turn it into an all year round destination. Lisbon is the vibrant capital of Portugal and offers delightful historical districts, an extensive history and lively nightlife. Porto is the second city of Portugal and is famous for its Port wine. With its historical center registered as a World Heritage site by UNESCO in 1996, Porto offers tradition and culture. Also ther is the Douro River from where you can enjoy amazing views of the terraced vineyards. The Alentejo is one of the most traditional regions of Portugal. There are many historic towns in the Alentejo and the region is ideal for a touring holiday. Deep in the heart of the Alentejo is Évora, one of the most beguiling destinations in Portugal. Renowned for its amazing ensemble of well-preserved monuments. There are two groups of islands of volcanic origin in the Atlantic Ocean that can be treated as separate destinations, they are Madeira and the Azores. Madeira has a pleasant year round climate and is well set up to handle visitors. It is a hot spot for Europeans from northern counties who come here in the winter months. . The main city is Funchal, which is also a big cruise ship port. The Azores, also highly dependent on tourism, are islands of green hills and volcanoes.